Ժ· ՏԱՐԻ 2790 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՄԱՐԵՐԻ 4385 22 ՄԱՅԻՍ 1893 18 ԶԻԼ-ԳԱՏԷ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԷԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան կանխիկ արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց բաժանորդի [illegible] Դրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 22/3 ՅՈՒՆԻՍ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԵՐԿԱՄՍԵԱՅ ՅՈՅՍԸ

Ռումելիի երկաթուղւոյ պարտատոմսից վիճակահանութիւնն այն առաւելութիւնն ունի գոնէ որ տարին վեց անգամ երազել կուտայ շատերու։ Լրագրաց համար այն օգուտն ալ ունի որ ո՛չ թէ երկու ամիսն անգամ մը այլ գրեթէ ամեն շաբթու պատեհութիւն կ'ընծայէ ըսելու թէ 100էն 58էն ե՛րբ 72ի կամ 75ի պիտի բարձրանայ, և թէ իտալացի արժեթղթոց հաւանութեան լուրն ե՛րբ պիտի ընդունուի։ Եթէ մեզ համար ձեռագրի նիւթ, բանկերներուն գործերնին դիտողներու համար անուշիկ յոյսեր կը հայթայթէ այս պարբերական վիճակահանութիւն։ Տարին երեք անգամ 16,000ական հազար ոսկի, երեք անգամ ալ 8,000ական ոսկի շահելու հաւանականութիւն, ի՛նչ բախտաւորութիւն։ Ո՛ր անզգայ մարդն է այն որ իր սովորական զբաղմանց կամ մտահոգութեանց շարքին մէջ՝ ամեն երկու ամիսն անգամ մը՝ քանի մը վայրկեան չի յատկացներ խորհելու և որոշելու թէ ի՛նչեր պիտի ընէ երբ այդ հարստութեան տիրանայ, որ անակնկալ է ա՛յն պատճառաւ միայն զի ամե՛ն ոք կ'ակնկալէ զայն։ Յորմէ հետէ Օսմանեան Հանրային Պարտուց վճարմունք կանոնաւորեցան, Ռումելիի պարտատոմսք կամաց կամաց բայց շարունակ բարձրացան։ Պատճա՞ռ։ Տոկո՞ս տալուն համար։ Եկամուտի կանոնաւոր աղբի՞ւր մ'ըլլալուն համար։ Ո՛չ անշուշտ։ Ի՞նչ կ'արժէ 100էն 3 կամ 6 շահ ընդունելու համեստունակ, քաղքենի մտածումն, երբ մէկէն հարստանալու պատահականութիւն կայ։ Ուստի, այն պարտատոմսք որք՝ եթէ իրենց բերած գլխավճարք (առնուազն) ու մեծ ու փոքր պարգևք տոկոսնկատուէին՝ 50 կամ 52 ֆր. միայն պիտի արժէին, շատ ժամանակէ ի վեր այն գնէն բարձր են։ Այս բարձրացման մէջ եթէ դեր ունի օսմանեան թուղթերը վեր տանող շահադիտութիւնը, միթէ երկամսեայ յոյսը, շուտով հարստանալու տենչն ևս մեծ բաժին մը ունի՛։ Ժողովուրդը, տեսնելով թէ եղած թիւեր կանոնաւորապէս կը հատուցուին, թէև 58 առ 100 սակով, իր սնտուկին մէջ մէկ քանի հատ ունենալ շռայլութիւն չէ համարած։ Այս կերպիւ Երկաթուղւոյն տրուած ի՛նչ դրամներ կան որք եթէ առ այդ չյատկացուէին՝ կեանքի սովորական ընթացքին մէջ պիտի շռայլուէին։ Բախտատոմսերն ալ եկած են այս ժողովրդային բաղձանքին աւելի դիւրին գոհացում մը տալու, փոխանակ ամբողջ թիւը գնելու համար 3—4 ոսկի տալու՝ 4—5 ղրուշ միայն տալով թիւը գնելու իւրաքանչիւր վիճակահանութեան համար։ Պանքան և մասնաւոր սեղանաւորք հանած են այս բախտատոմսեր, որոց ամենուն ալ արժէքը նոյն է, ամենքն ալ նոյն ապրանքն են, միենոյն եղանակաւ վաւերացեալ ու երաշխաւորեալ, քանի որ համապատասխան իրական թիւերն Երկաթուղւոյ՝ ի պահ դրուած են ապահով տեղեր։

Ի՛նչ կրնանք ըսել ժողովրդային խնայութեան այս ձեւոյն, որ չուտեր չի խմեր և բախտատոմս կամ իրական թիւ կը գնէ։ — Այս վերջին կարգի մէջ գտնուողներ անշուշտ աւելի բախտաւոր են․ զի ձեռքերնին ապրանք մը կայ որ միշտ բարս կ'ընէ, մանաւանդ եթէ աժան եղած ժամանակէն գնուած էր։ Բայց ժողովրդային այս հոսանք անշուշտ քննադատելի կ'ըլլայ եթէ Երկաթուղի գնելու սահմանուած խնայութիւնն ուրիշ տեսակ խնայութեանց պէտք չթողու․ եթէ կարծեն մեր արհեստաւորք, խանութպանք, միջնակարգ խոնարհ էնաֆք, թէ քանի որ Երկաթուղի ունին (թուղթը), օր մը չէ նէ օր մը պիտի զարնէ, օր մը չէ նէ օր մը կլորիկ հարստութեան մը պիտի տիրանան, և հետևապէս ուրիշ կերպիւ ապագայ խորհելու և խնայութիւն ընելու, կամ աւելի շահելու համար յոգնելու տեղի չկայ։ «Երկամսեայ յոյսն» եթէ մինչեւ այս տեղուանք եղնէ՝ իրական չարիք մը կ'ըլլայ, և երազն, անուշիկ երազ մ'ըլլալէ դադրելով, գէշ երազ մը կը դառնայ։

ԵՂԻՇ. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԵՒ ԱՂԻՍԱԳՈՐԾՔ ԽԱՍԳԻՒՂԻ
Բ.

Խասգիւղի Աղիսարանաց մէջ բանող քանի մը հազար գաւառացիներու վիճակին վրայ հրատարակուած դիտողութիւնք Եղիա Տէմիրճիպաշեանի զգայուն սրտին ամենէն փափուկ թելերուն դպեր են։ Հարկ զգացեր է մեր պատուարժան բարեկամը՝ նոր եւ աւելի երկար, աւելի պերճախօս նամակաւ մը յայտնել թէ իրեն ո՛րքան սիրելի են այն տեսակ գրութիւնք, որոց մէջ վերացական ոչինչ կայ։ Այսպիսի վկայութիւն մը ա՛յն գրագէտին գրչին ներքեւ որ ամենէն աւելի վերացեալ ուսումնասիրութիւններով եւ ամենէն աւելի եթերային զգացումներով տոգորեալ կը կարծուէր, թերեւս յայտնութիւն մ'ըլլայ շատերու որք թուի թէ ըստ բաւականին չեն ճանչցած դեռ այն բազմակողմանի էակն որ Տէմիրճիպաշեան կը կոչուի, եւ հետեւապէս միակողմանի տեսութիւններով սխալ կը հասկընան եւ սխալ կը ներկայացնեն զինք։ Քանի մը տողեր զորս իւր երկրորդ նամակէն կրնանք քաղենք ստորեւ՝ բաւական կը պարզեն անուանի գրագէտին հայեացքը Դրական Հրապարակագրութեան վրայ։

«Երբեք իրիկուան Արեւելքի մէջ ինծի նուիրուած գգուական տողերէն աւելի — ո՛չ անշուշտ անոնց զգայուն չըլլալով՝ ընդհակառակն — յուզում ազդեց ինծի դարձեալ նո՛յն յօդուածը, զոր աղիսագործ աշխատաւորներուն կը նուիրէք այնքա՛ն եռանդեամբ որքա՛ն սիրտ մը պաշտաման արժանի էակի մը կը նուիրուի։

«Գաղտնիքն որ՝ ցամաք նիւթոց վրայ ճառող յօդուածք վէպի մը չափ շահագրգռութեամբ կը կարդացուին — գէթ ա՛յն ընթերցողաց դասուն կողմէն՝ որուն կը պատկանիմ, գաղտնիքն ա՛յն սիրոյն մէջ է, զոր յօդուածագիրը կը զգայ դէպ իր նիւթոյն կենդանի թանձրացումներն, և՛ ի բացակայութեան այդ համակրելի թանձրացմանց՝ դէպ իր ընթերցողներն։ Այդ տաք սէրն, և մանաւանդ ուշիմ ա՛յն սէրն որ՝ իր առարկային անգեղեայ կողմերն ողջերլու տեղ՝ զայնս ողորկել կը նկրտի, ա՛յն է որ մասնաւորապէս Խասգիւղի աղիսագործ արգահատելի դրացեացդ վրայ օրն օրին գրած յօդուածներդ այնքա՛ն շահեկան կը կացուցանէ․ յօդուածներ, որոնք արտաքուստ տգե՜ղ իսկ են ուրեք ուրեք՝ օտարալուր ա՛յն արհեստական բառերու կիրառութեամբ ու թուանշանաց շարքերովն, որոցմէ կը խրտչին այլամերժ գաւառողք թնթեւ կամ զուտ գրականութեան (զոր արհամարհելէ շատ հեռու եմ)։ Սրպիլի բանաստեղծութեանց ու Զօհրապի նորավէպերուն, ո՛չ, առաւել անձկաւ չեմ սպասեր քան Աղիսարանաց ու նմանօրինակ նիւթոց վրայ Արեւելքի խմբագրական համակիր յօդուածոց, սեղմագոյն յօդուածք՝ առանց չարափառականութեան աշխատող կենդանի էակի մը ղնդերին նման, ու սրտագին, սրտատրոփ՝ որպէս են միշտ անձկութեան ի մօտոյ չօշափմամբ փորձ հրապարակագրի մը գրչին արդիւնք։ Թուանշանք և նոտրագիր օտար բառք՝ հայեցական կամ նկարչական տեսակէտով՝ արաբանկարուց տըպաւորութիւնն յիս կը գործեն, ներքին ներդաշնակութեան պատճառաւ զոր ունին գրուածոյն գաղափարային տարերց հետ․ տգեղն այսպէ՛ս կը գեղեցկանայ, տգեղն այսպէ՛ս գեղեցկագիտական անհրաժեշտ տարր մը կը դառնայ, երբ իր կիրառումն յարմարութեանց օրէնքին համաձայն ըլլայ։

ՊԵՐՃԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒԱՆՇԱՆԱՑ

«Առարկայականէն ենթակայական տեսակէտին անցնելով, միտքն՝ որ գործարանաւորութեան համապատասխան գործարանին նման՝ ամենէն անդարար նիւթերն ամենէն աւելի ախորժով ու դիւրաւ կ'իւրացնէ, մինչ հեռի է թուանշաններ և արհեստական մանրամասնութիւններ տարամերժելու տրամադրութենէն, երբ մանաւանդ գրողին սիրտը՝ ջերմ ու հոգած սիրով մը բաբախուն՝ թիւերուն ու թուրք արհեստաբառերուն տակ կ'ելեւէջէ։—Թիւք ու թուարկութիւնք, քան զայնս ի՛նչ աւելի կարեւոր։ Լամառդինի թուատեաց հանդիսաւոր յայտարարութեան ի պատասխանի՝ Օկիւստ Գոնտ կը հրատարակէ գիտութեանց դասաւորութեան նշանաւոր ծրագիրն, յորում ծեր ու ցուրտ թիւը կը կանգնի՝ բովանդակ մտաւորական երկինքն իր ուսին վրայ վերցուցած—գաղափարային Ատլաս, մինչ Գէգլէ՝ միւս կողմանէ՝ թիւին վրայ կը հիմնէ նոր գիտութիւն մը՝ Վիճակագրական գիտութիւնն՝ որ ադամանդային հաստատութիւն ու փայլ կուգայ տալ ուսմանց բարձրագունին, Պատմութեան․ Պատմութիւնն, որ Բանաստեղծութիւնն ալ կ'ընդգրկէ և նոյն ինքն զմեծն Լամառդին—հեղինակ Արեւելեանց, Ռուսոյ և Ժիռոնտեանց պատմութիւններուն—կը գերէ․ բարձրագոյն ուսմունք, այո՛, որ՝ շնորհիւ թուագիտութեան և իմաստասիրութեան՝ Ընկերաբանութիւն անունով պսակը կը լինի գիտութեանց։

«Իսկ ի պատասխանի Շադոպրիանի որ՝ ընդհանուր գաղափարաց գրականութիւն իր դիւրափառ հանճարոյն անհամեմատ փայլովը կ'արփաւետէ՝ Պալզագ կը յօրինէ, մարդկային ընկերութեան գործարանաւորութեան կազմուածոյն համբերատար ուսումնասիրութեամբ և ընկերային բնախօսութեան երեւոյթից խղճամիտ խորին քննութեամբ, Մարդկային Կատակերգութիւնն—որ Բրիտանականութեան ոգին լեցնելու չափ բառ և մանրամասնութիւն կը պարունակէ՝ մի միայն կարասեաց վերաբերեալ։—Այո՛, վաղեմի պատուական եղբայրակից, ես զոր ո՛մանք, զոր շատեր թերեւս օդային գրիչ մը կը նկատեն (և ո՛չ զրողի մը նկարագիրն իմս չափ այլայլեցին), ես ո՛չ միայն խղճամիտ ընթերցող մըն եմ միշտ եղած Աղիսարանաց նման յօդուածոց, այլ և անոնցմէ ծանօթագրութիւններ բրած եմ մասնաւոր տետրի մը մէջ․․․»

Եղ. Տէմիրճիպաշեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ի ՓԱԼԵՍԴՐՕ. — [illegible] կարեւոր ցոյցերէն մին, ինչպէս կը յիշուի, Իտալիոյ մէջ Փալեստրոյի հաւաքական շիրմին նաւակատիքն էր, ուր միասին կը հանգչին դիւցազունք երկուց հակընդդէմ բանակաց, Իտալացւոց և Ֆրանսացւոց մի կողմէ, և Աւստրիացւոց միւս կողմէ։ Այս տօնախմբութեան առթիւ Թան գիտել կուտայ թէ «նոյն իսկ մեր օգտապաշտ դարուն մէջ, անցելոյն տօնախմբութեանց կարեւորութիւն կ'ընծայեն ամենէն գործնական ժողովուրդք և պետական մարդիկ։ Ո՛վ չի յիշեր գերման ազգին վրայ ունեցած մեծ օգուտն այն տօնական տօներու, որոցմով Նախկին Կայսրութեան օրով իրենց միութիւնը կը յիշէին Գերմանք, և որք վերջերս գերման ազգին միութիւնն ու կայսրութիւնն ամրապնդեցին։ Անգլեռքն ալ Նոր կայսրութեան հիմնադիրք միթէ վաւ չէ՞ն պահեր նոյն յիշատակներն ու զգացումները, նմանօրինակ տօնախմբութիւններ կատարել տալով պարբերաբար։ Միացեալ Նահանգաց Հանրապետութիւնը թէեւ հազիւ մէկ դարու պատմութիւն ունի, բայց երբեմն չափազանց եռանդ կը ցուցնէ՝ յաճախակի տօնախմբութեամբք յիշեցնելու ինչ որ յիշատակելի է այս կարճատեւ անցելոյն մէջ։ Ամեն տարի կը տօնուին ամերիկեան ուրոյն գոյութեան տարեդարձն, Ուաշինկթընի ծննդեան տարեդարձն և մեռելոց տարեդարձն, յորում կ'երթան գերեզմանատանց մէջ պսակներ դնել և ծաղիկ սփռել Հարաւայնոց և Հիւսիսայնոց պատերազմին մէջ ինկած զօրականներու վրայ։ Ամերիկեան ուրոյն գոյութեան հարիւրամեակին առթիւ Փիլատելֆիոյ Ցուցահանդէսը բացուած էր, և Նոր Աշխարհի գիւտին չորրորդ հարիւրամեակին առթիւ Շիքակոյի Արուեստահանդէսը բացուեցաւ, (թէեւ զուտ յիշատակելի բան մը չկրցաւ ըլլալ)։ Եւ մեր քաղաքակրթութեանց արշալոյսին մէջ, կը յարէ Թան, Յունաստան, որ մեր ամենուս մարմնին եղած է ընկերային և քաղաքական կեանքի որպէս և մտքի վերաբերեալ ամեն բանի մէջ, զգացած էր անհամեմատ օգուտն այս տօնախմբութեանց, և Ոլիմպիոյ, Դելփիսի հանդիսից և մեծ Պանաթենեանց մէջ, ցրուեալ Հելլէնութիւնն իր բարոյական միութիւնը կը գտնէր նոյն տեսակ հանդիսակատարութեանց և տարեդարձից առթիւ։ Որչափ եւս Ֆրանսա և Իտալիա հիմա խեթիւ կը նային իրարու, բայց Փալեստրոյի հանդէսն եկաւ իրենց յիշեցնել բարոյական թանկագին միութիւն մը։»

ԱՆԳԼԻԱ Ի ՇԻՔԱԿՕ. — Լոնտոնի լրագիրք անգլ. գործարաններուն ի Շիքակօ շատ ապրանք չղրկելը շատ պարզ կերպիւ կը բացատրեն։ Ի՛նչ օգուտ ունի, կ'ըսեն, մեր ապրանքներն ի ցոյց դնել Շիքակոյի մէջ։ Ամերիկացիներո՞ւն ցուցնելու համար։ Բայց Ամերիկացիք մաքսապաշտ են։ Դուրսէն եկած ապրանքները, գործուածները մանաւանդ, բացարձակ կ'արգիլեն ծանրածանր մաքսերով։ Իրենց գործած բաները միայն գնել որոշած են։ Ուրեմն, ի՛նչ պիտի շահինք մեր ապրանքն իրենց ցուցնելով, քանի որ իրենցմէ յանձնարարութիւններ ընդունելու յոյս չենք կրնար ունենալ։ Ընդհակառակն, մեր ապրանքները մօտէն դիտելով, պիտի ընդօրինակեն զանոնք, որով մեր ցուցադրութիւն իրենց օգտակար, իսկ մեզ վնասակար պիտի ըլլար։ Ո՛չ ապաքէն գնահատման ու մրցանակաբաշխութեան գործին մէջ ևս նոյն ընթացքը բռնեցին։ Զուիցերիացիք շուտով հասկցան գործին այս վիճակն, և իրենց ժամացոյցներու ընտիր ցուցադրութիւնը բոլորովին փակեցին։

ՊԱՆԴՈԿՆԵՐՆ Ի ՇԻՔԱԿՕ. — Արուեստահանդէսի շէնքերը բուն քաղաքէն երեք քառորդ հեռի են երկաթուղւով։ Արուեստահանդէսի մօտ ըլլալու համար լճին եզերքը պանդոկներ շինուած էին։ Այնքան շուտ շինուեցան որ ոմանք արդէն փլան, և ուրիշներ ալ շատ խոնաւ են, զի բոլոր հողը տակէն ու վրայէն թրջած է՝ լճին ներքնահոսանքներուն պատճառաւ։ Քանի մը պանդոկներ ալ առողջապահութիւնն ինք փակել տուաւ։ Աւելի զուարճալին կայ։ Կարգ մը ձեռներէց Ամերիկացիք Եւրոպիոյ ամեն կողմը շրջաբերականներ ղրկած էին, ծանուցանելով թէ «Որովհետեւ Արուեստահանդէսի միջոցին Շիքակոյի մէջ տեղ գտնել կարելի պիտի չըլլայ, ձեռնարկուած է նոր պանդոկներու շինութեան, որպէս յատակագիծը ներփակ կը գտնէք։ Եթէ կը փափաքիք ձեր գալուն պէս սենեակը պատրաստ գտնել, հաճեցէք 4—5 տոլարի կանխավճար մը ղրկելով այժմէն վարձել ձեր սենեակն»։ Եւրոպիոյ մէջ գտնուեցան ոչ սակաւք որ այս անձնուն զուարճը նշանակեալ հասցէին ղրկեցին, Շիքակօ հասնելնուն պէս [illegible] չքաշելու յուսով։ Բայց երբ Շիքակօ հասան, ի՛նչ տեսան։ Ո՛չ այն պանդոկը կայ, ո՛չ ալ այն անունով մարդ։ Այս ընդհանուր բացակայութեան մէջ, կանխավճար 4—5 տոլարն ալ չկայ։

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՆ Ի ՇԻՔԱԿՕ. — Թէեւ մէկ ամիսէ ի վեր բացուած է Արուեստահանդէսը, բայց շատ ճիւղեր դատարկ են դեռ։ Սնտուկները դիզուած կեցած են, բայց չեն կրնար բացուիլ, մինչեւ որ ամերիկեան մաքսատան արտօնագիրը չառնուի, և մաքսատունը թէեւ աւելցուցած է իր պաշտօնէից թիւը, բայց չի հասնիր գործին, որ ի հիմանց ծուռ բռնուած է։ Մաքսապաշտ ոգին ամենուրեք։ Կը վախնան Ամերիկացիք որ մի՛ գուցէ բերուած ապրանքներուն մէջ մաքսանենգութիւն պատահի, կամ առանց մաքս վճարելու բան ծախուի։ Այս շատ չարժուած մէջ Արուեստահանդէսը պտտողներ յուսահատ մնացած են, չկրնալով տեսնել ամեն բան զոր հոն ի ցոյց դնել խոստացուած էր։ Կարգը քաոսէն կ'ելնէ անշուշտ, բայց ինչուան հիմա քաոսն է որ կը տիրէ «Համաշխարհային Ցօնավաճառին» մէջ, ինչպէս անգլիերէն կ'ըսուի սոյն ամերիկեան Արուեստահանդէսին, «ամենէն աւելի առեւտրական ցոյցը՝ գետնէն բուսած առեւտրական Նոր քաղաքներուն ամենէն աւելի առեւտրականին մէջ», որպէս կ'ըսէ Մեթրոփոլ։ Գործն ա՛յն աստիճան առեւտրական է լոկ որ Արուեստահանդէսի շէնքերը կիրակի օրերն ալ մեծ մասամբ մը ժողովրդեան աղէկ բանալու որոշումը տուած են բաժնետէրք, նկատելով թէ այս կերպիւ միայն կրնան շահ ընդունիլ ի վերջ Արուեստահանդէսին, զի գործաւոր և արհեստաւոր դասք ժողովրդեան՝ կիրակի օրեր ամենէն աւելի ժամանակ կ'ունենան Արուեստահանդէսը պտտելու։ Ամերիկեան լրագիրք քննադատելով այս տնօրէնութիւն, կը հարցունեն թէ Արուեստահանդէսը ծրագրուած ժամանակ միթէ չէին ապահոված այս մարդիկ թէ կիրակի օրերը գոց պահելով հանդերձ կրնան շահիլ։

ՀԱՊԷՇԱՍՏԱՆԻ սեղանաւորական առաջին գործողութիւնը պատուաւորապէս վերջացաւ։ Կը յիշուի թէ յանուն Հապէշաստանի առաջին փոխառութիւնը մի քանի տարի յառաջ կնքած էր, երկու միլիոն ֆր. փոխ առնելով Իտալիայէն։ Թէև առ առաւելն մինչեւ քանի տարի պայմանաժամ տրուած էր իրեն՝ մաս առ մաս վճարելու այս գումար, բայց Մենելիք թագաւորը չուզելով այնքան ժամանակ պարտական մնալ, վերջին մասն այս օրերս հատոյց կոմս Սալիմպէնիի, ի Հարար։ Եւրոպեան լրագիրք գովեստ կը խօսին ափրիկեան այս գերակիրթ վեհապետին ճշգապահութեան համար։ Աւելորդ է ըսել թէ Մենելիք թագաւոր իտալեան [illegible] չի հանդուրժեր, և որ առաջ իր քաղաքականութեան մէջ ազատ մնալու համար, փութացած է ազատիլ Իտալիոյ նկատմամբ ունեցած դրամական պարտքէն։

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ. — Սնանկութիւններէն ամենէն աւելի վնասուած երեք գաղթականութեանց (Վիքթորիա, Հարաւային Նոր Կալլէս, Քուինզլենտ) նախարարապետներն որոշեցին միահագոյն ծրագիր մը պատրաստել, զոր իւրաքանչիւր գաղթականութեան Խորհրդարանին առաջիկին քուէարկէ, պանքայի միօրինակ գրութիւն մը հաստատելով

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (25)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՕԼԻՕ

ԻՒԶՕՐԻ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Բ.

ԺԱՔ ԼՕՌԱՆ

«Ձեր զբաղեցունող պարագային մէջ Պ. Թուանիէ առնուազն հարիւր յիսուն մղոն տեղ ճամբորդութիւն մը ընելու էր․․․ մարդ այս բաները չըներ երբ մտածելու ժամանակ ունի, և եթէ զայնս ընելու անխոհեմութիւնն ունենայ, ժամ մը ետքը խնդիրն հրապարակ ելած է։

«Բայց աւելի զօրաւոր անկարելիութիւններ կան։ Անհնար է որ տիկին Թուանիէ իր ամուսնին կալուածն երթայ առանց ամենէն իմացուելու․ ամուսնէն աւելի անիկա դժուարութիւն ունի ինքզինքը ծածկելու, և ենթադրելով թէ կարենայ գաղտնի պահած ըլլալ Պ. տը Ներթանի մէկ երկու այցելութիւնները, ինչ որ շատ անհաւանական է, իր և իր սիրահարին անյայտացումն անկարելի է որ աչքի չզարնէ երկրին մէջ։

«Հիմակ բոլոր այս լաստակերտը շատ աւելի արագ կը փլչի սա իրողութենէն թէ տիկին Թուանիէ մեռած է ի Փարիզ իրեններէն շրջապատեալ և թաղուած է ի Փարիզ անանկ հանդէսով որ պատկերազարդ լրագիրները յուղարկաւորութեան ուրուանկարը տպած են և հրատարակած՝ երեւելի դատաւորներու, նախարարներու և զօրավարներու անունները։ Կատարելապէս կը յիշեմ այս բանը, վասնզի Լըբէք փողոցի սրճարանին բոլոր պատկերազարդ թերթերը թղթատեցի։ Ուրեմն տիկին Թուանիէ չի կրնար սպանուած ըլլալ Իզէռի մէջ և թաղուած ի Փարիզ։ Սակայն եթէ իրողութիւններու տուած շղթայումս բնաւ կարելի չերեւիր ինծի, սակայն իրողութիւններն իրողութիւն են, և զանոնք բացատրել պէտք է։

«Հարցաքննիչ դատաւոր մը և ոստիկանական քննիչ մը այս պահուս քննութիւն մը կը կատարեն Իզէռի մէջ, կալուածի մը մօտ որ Պ. Թուանիէի կը պատկանի։ Պատերազմական նախարարին քեռորդին, Իզէռի մէջ բանակած, անհետ եղած է յԻզէռ կամ այլուր և յարաբերութիւն ունէր առաջին նախագահին ընտանիքին հետ։ Վերջապէս տիկին Թուանիէ մեռած է գրեթէ այն միջոցին ուր հաստատուած է երիտասարդին անհետացումը։

«Վերջապէս այս իրողութիւնները կրնան կենալ՝ մէկզմէկէ անկախաբար․․․ ինչպէս կրնան ըլլալ ամենքն ալ իրարու կապակից․․․ բայց այս վիճակին մէջ ըստ ինքեան բնաւ միջոց մը չեն ընծայեր գտնելու համար զանոնք իրար կապող հանգոյցը, եթէ հանգոյց մը գոյութիւն ունի։

«Հիմակ, պատճառաբանութենէ և տրամաբանութենէ դուրս, ինչէ՞ն առաջ կուգայ իմ այն խորին համոզումս թէ այս ամենուն տակ դրամ մը կայ խորհրդաւոր և տարօրինակ զոր երեւան հանելու է։ Թերեւս այս համոզումս առաջ կուգայ Լիւսի ճարպիկութիւնն և լուրջ նկարագիրը գիտնալէս, վասնզի համոզուած եմ թէ իմ նախկին ստորակարգեալս ամենեւին չուզեր գեղեցիկ գործի մը խառնել զիս․ թերեւս առաջ կուգայ՝ նաեւ այն նախազգացումէն, այն յայտնատեսութենէն առանց որոց ոստիկան մը արժանիք չունենար․․․

«Ամեն պարագայի մէջ, անկարելի է որ պարզ ենթադրութիւններով լուրջ, դրական բանի մը յանգիմ․․․ ես ալ իմ կողմէս քննութեան սկսելու եմ։»

Երկար ատեն Ժաք Լօռան այս մտածումներուն մէջ թաղուած մնաց․ իր յատակագիծը կը պատրաստէր, և վերջապէս կ'որոշէր եղանակն որով պիտի գործադրէր զայն։

—Այո՛ այսպէս է, ըսաւ ցած ձայնով իր սովորութեան համեմատ, երբ ուզէր որոշում մը տալ, եթէ Պ. տը Մարսէյի բացակայութիւնը, որ անհասկնալի է Լիւսի նամակէն ետքը, երկարի, առանձին գործելու եմ, և ահաւասիկ իմ հիմերս․ 1. մինչեւ որ հակառակին ապացուցուի, Պ. տը Ներթանի գործը պիտի շարունակեմ նկատել իբր կապակից տը Մարսէյի և Պ. Թուանիէի գործին․ 2. ամեն կարելի տեղեկութիւններ իմանալու է տիկին Թուանիէի հիւանդութեան և մահուան վրայ, ինչպէս նաեւ այն յարաբերութեանց զորս Պ. տը Ներթան ունէր առաջին նախագահին հետ․ 3. յետոյ, կարելի եղածին չափ շուտով ճամբայ ելնելու եմ դէպ ի Սէն-Ռանպէր, եթէ իմ քննութեանս սկզբնաւորութիւնը ուրիշ տեղ չառաջնորդէ զիս։

Իր որոշումը տալուն պէս Ժաք Լօռան անոր գործադրումն յապաղեցնող մարդ չէր, ուստի որոշեց իսկոյն գործի ձեռնարկել․ զարմանալի ճարտարամտութեամբ մը, ոստիկանութեան նախկին պետը խնդիրն ամեն կողմ դարձուցած էր, առանց բան մը հետեւցնելու, ինչպէս պիտի կարենար ընել նորընծայ մը․ ծեր ոստիկանը փորձառութեամբ գիտէր թէ շատ գէշ հարցաքննիչ դատաւոր մը և շատ անպիտան ոստիկան մըն են անոնք որ գործի մը սկիզբէն գաղափար մը, շաւղի մը կը փարին․ Այդ վայրկենէն սկսեալ, փոխանակ իրողութիւններէն առաջնորդուելու, կը ծալեն մէկդի կը դնեն խնդրին բոլոր դէպքերը, բոլոր պարագաները, ամեն բան նոյն տեսակէտին կը տանին, և վերջ ի վերջոյ անանկ կը խառնակեն գործը որ ա՛լ անկարելի կ'ըլլայ ճշմարտութիւնն երեւան հանել․ ասկից զատ, իրենց հետեւած սըխալ ուղղութիւնը անխուսափելի կերպով կը նպաստէ ճշմարիտ յանցաւորներուն, որք, դատարան ներկայանալնուն մեծ օրը, շատ դժուարութիւն չեն քաշեր տարակոյս ծնուցանելու համար երդուեալներու միտքին մէջ՝ քննութեան հակասութիւններուն ու անտրամաբանութիւններուն հետեւանօք։

Ուստի Ժաք Լօռան չուկէտ մը ընտրած էր, վասնզի պէտք էր չուկէտ մը, բայց միտքը դրած էր բարեփոխել իր ծրագիրը դէպքերուն համեմատ, և միմիայն իրողութիւններուն ընթացքին հետեւիլ։

Երբ իր գործողութիւններուն յատակագիծը պատրաստեց, ոտքի ելաւ, խնամով գոցեց իր խուցը, և դուրս ելաւ Մետրոփոլիտէն-Օթէլը գտնելու համար։ Անդաստակին մէջ հանդիպեցաւ պառաւ վերակացուհիին որ իրեն կը սպասէր։

—Պարոնը այս իրիկուան ճաշին ի՛նչ կուզէ ուտել, ըսաւ։

—Ոչի՛նչ, բարի Թերեզա, ոչինչ․ հաւանօրէն այս իրիկուն տուն չեմ դառնար։

—Ուրեմն պարոնը նորէ՞ն իր պաշտօնին անցաւ․ գիտէի որ երկար ատեն չեն կըրնար առանց ձեզի ըլլալ։

—Ո՛չ, ես ծեր եմ, և ամենեւին չեմ ուզեր նորէն ոստիկանութեան մէջ մտնել։

—Ուրեմն ինչո՞ւ կը շարունակէք ծպտեալ դուրս ելնել։

—Սկովտիոյ մէջ պտոյտ ընելու համար է, իմ բարի Թերեզա։

Եւ ոստիկանը ձեռքը դրան կաճակին վրայ դրաւ ժպտելով։

—Ուրեմն եթէ ձեզ հարցնեն։

—Ըսէք ըսածիս պէս կը պատասխանես։

—Բայց, պարոն․․․։

Ժաք Լօռան արդէն փողոցն էր։ Սկսաւ վար իջնել Լըբէք փողոցէն աշխոյժ և երիտասարդական քալուածքով որ չէր սպասուեր եօթանասուն տարեկան ծերունիէ մը․․․ իրաւ է թէ իր կերպարանքը կը յարմարցնէր դէմքին, վասնզի այդ ներկուած և փոխուած վիճակին մէջ հազիւ յիսուն տարու կ'երեւէր։

Երբ Մետրոփոլիտէն-Օթէլն հասաւ, ընդունեց սովորական պատասխանն որուն արդէն քիչ մը կը սպասէր։

—Պ. տը Մարսէյ տակաւին չեկաւ։

Իր սենեակն ելաւ, բացաւ իր զարդատուփն և նորոգեց երեսին ներկը և արդուզարդը։ Ընթրիքէն ետքը, առաջին նախագահին բնակած թաղն ուղղուեցաւ, ուր գնումներու և խօսակցութիւններու միջոցաւ իմացաւ ինչ որ կրնար իմանալ խնդրին արտաքին կողմերուն վրայ․ տիկին Թուանիէի մահը կարճատեւ հիւանդութենէ մը ետքը, զայն դարմանող բժիշկին անունը, և, Լիւսին պէս պառաւ սպասուհիին հետ խօսակցելու բարեբախտութիւնն առանց ունենալու, քանի մը օր առաջ տունէն վռնտուած սպասաւորէ մը իմացաւ թէ առաջին նախագահին կինը երկար ատենէ ի վեր կը տառապէր տկարութենէ մը որ յառաջ կուգար երիտասարդական հակառակեալ սէրէ մը․ գէթ այս էր տան ծառաներուն կարծիքը․ նոյնպէս իմացաւ թէ այդ բուռն սիրոյն առարկան էր Պ. տը Ներթան, տիկին Թուանիէի խնամակալի որդին։

—Ո՞վ, ըսաւ ետ դառնալով, արդեօք երիտասարդն անձնասպա՞ն եղաւ իր սիրուհին մահէն ետքը․ տեսնուած են ասանկներ․․․ և տեսնելու է։ Մեր սպան, գրգռուած երեւակայութեան տէր մարդերու ըրածին պէս, ուզած է մեռնիլ իր երջանկութեան վկայ եղող տեղւոյն վրայ․ այս է ուսնոցի կոտրին գտնուելուն պատճառը․․․ կացութիւնը բաւական կը լուսաբանուի ասով, և յետոյ կը մնայ մարմինը մէջտեղէն վերցունել՝ գայթակղութեան մը առաջքն առնելու համար․․․ խնդիրը պարզ երեւոյթ մը կ'առնու։ Այս ալ չէ սակայն, կամ թէ ամենն այս չէ, վասն զի Լիւս միմիայն կրնար դիւրաւ թափանցել այս գաղտնիքին․․․

(Շարունակելի)

և պանքնօթներու շրջաբերումը սահմանափակելով։

Պ. ՔՐՈՒԲ, անուանի գործարանատէրն Թնդանօթի, ընդունելով իրեն եղած առաջարկներն, հաւանեցաւ Էսէնի երեսփոխանութեան ընտրելի ներկայանալ, այն Էսէնի քաղաքին որ իւր հօր և իւր աշխատութեան պտուղն է, քանի որ բնակչաց մեծագոյն մասն իւր գործաւորք են, և քաղաքին ամենէն մեծ շէնքերն են իւր գործարանք և գրասենեակք։ Հա՞րկ է ըսել թէ Պ. Քրուբ ո՛ր կուսակցութենէն է.—Բնականաբար, զինուորական ծրագիրն ընդունող կուսակցութենէն, քանի որ բանակին համար յաւելուածական վարկեր քուէարկել կը նշանակէ նոր Թնդանօթներ ծախել բանակին։ Իրեն դէմ կան երկու ընտրելիներ, երկուքն ալ հակառակ զինուորական ծրագրին, մին կաթոլիկ, միւսը գործաւորական ընտրելի։

ԿՈՄՍ ՀԷՐՊԷՐԴ ՊԻԶՄԱՐՔ ի Շէօնհաւզէն ընտրելի հանդիսացաւ Ռայխսթակի, և իւր բանախօսութեամբ քննադատեց արդի նախարարութեան ընդհանուր ուղղութիւնն և ի մասնաւորի առեւտրական դաշնագրերը։ Բայց ծանոյց թէ պիտի քուէարկէ զինուորական ծրագիրը, զի Հայրենեաց շահը կը պահանջէ աւելցնել գերման բանակին ոյժերը։

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ, որ ի փոխարէն իւր կողմէ սերպ Պետութեան Թողեալ ստացուածոց և իրաւանց՝ երկու միլիոն Ֆր. պիտի ընդունէր, այս օրերս կէս միլիոնն ստացաւ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ և անգլ. գաղթականութիւնք (Քանատայէն զատ որ մեծ մասամբ կաթոլիկ է) որոշեցին կիրակի օրերը փակել իրենց բաժինները Շիքակոյի Արուեստահանդէսին մէջ։

ԼԱՑԻ… ՑԵՐԵԿ Ի ՇԻՔԱԿՕ. —Նիւ-Եորք Հէրըլտ կը ծանուցանէ.

«Արուեստահանդէսին Իգական Վարչական Յանձնաժողովոյն վերջին նստին մէջ, Տիկին Բոդըըր Բալմէր սպառնացաւ հրաժարիլ։ Այս սպառնալիքն ընելէ ետեւ, սկսաւ արտասուել։ Ասոր վրայ, Տիկին Լայնս եւս առաջարկեց շնորհակալութեան քուէ առ Տիկին Բալմէր իւր աշխատութեանց համար։ Ապա ինքն եւս սկսաւ լալ։ Յետոյ, Տիկին Հուքըր խօսք առնլով, բողոքեց Յանձնաժողովոյ անդամուհիներուն փոքրոգի նախանձութեանց դէմ, և այս պերճախօս բողոքն արտասանելէն ետեւ, երեսը ծածկեց իւր ձեռքերով, և լացաւ։ Ժողովականուհիք Տիկին Լայնսի առաջարկը քուէի դրին, և յայնժամ ամենք մէկէն սկըսան լալ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Գատըգիւղի գերեզմանատան համար պատրաստուած կանոնագիրն, որ վաւերացած էր Խառն Ժողովոյ կողմէ, տեղւոյն Թաղական խորհրդոյն յանձնուած է ի գործադրութիւն։

Կանոնագիրն երկու մասի բաժնուած է։ Առաջինը կը վերաբերի գերեզմանատան կազմակերպութեան, ու երկրորդը կը գծէ Հոգաբարձութեան պաշտօնը։ Գերեզմանները մէկ քանի դասակարգերու բաժնուած են այլ և այլ գներով, որոց մէջ կան նաև մասնաւորաց Թաղեր ինչպէս նաև հասարակաց Թաղեր։ Նոյնպէս եկեղեցական արարողութեանց զրկեալներու յատուկ մասնաւոր տեղ մը, ուր շիրիմ կանգնել արգիլուած է։ Մասնաւոր Թաղերու իւրաքանչիւր քառակուսի մետրին համար մէկէն մինչև հինգ ոսկի գին որոշուած է։ Գերեզմանատան մէջ պիտի կառուցուի մատուռ մը և քահանայի ու պահապանաց յատուկ սենեակներ։ Մեռելակիր կառքին համար ալ երեք աստիճանի գիներ որոշուած են։ Աղքատները ձրի պիտի Թաղուին և Թաղային սնտուկն իւրաքանչիւրին համար քսան ղրուշ պիտի վճարէ գերեզմանատան Հոգաբարձութեան։

Ըստ այդ կանոնագրի՝ Հոգաբարձութեան պաշտօնը պիտի տեւէ որչափ ի պաշտօնի մնայ զինքն ընտրող Թաղական խորհուրդը։

Հոգաբարձութիւնը կանոնաւոր արձանագրութիւն մը պիտի ունենայ Թաղուած մեռելներու համար։

Կեսարիոյ առաջնորդ Գեր. Տրդատ Ծ. վարդապետ Պալեան այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս իւր պաշտօնավայրը դառնալու համար, ուսկից բացակայ կը մնար բաւական ժամանակէ հետէ։ Գեր. Առաջնորդն իր հետ կը տանի Պատրիարքական կոնդակն՝ Կեսարիոյ ազգայնոց ուղղուած։

Վաղը, կիրակի, Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյն տօնախմբութիւնն ըլլալով, Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ Հայրը Պատարագ պիտի մատուցանէ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Թաղական Խորհուրդս քաղցր պարտք կը համարի հրապարակաւ իւր խորին շնորհակալիքը յայտնել Մեծ. Տօքթ. Բօպէնեան Էֆէնտիի, որ իւր բնածին գթառատ զգացմամբ հաճեցաւ ամիս մը ամբողջ ձրիաբար դարմանել անտէր եւ անպաշտպան մի գաւառացի երիտասարդ, մատնուած անողոք հիւանդութեան մը եւ այսու փրկել զինքը մահուան վտանգէ որ կսպառնար խեղճ երիտասարդին։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Մայր Եկեղեցւոյ

Վ. Ատենադպիր — Վ. Ատենապետ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ — Յ. ԱՂԱՏԵԱՆ

ԿՈՆԴԱԿ

ԱՒԱԳԵՐԻՑՈՒԹԵԱՆ

Անցեալ կիրակի Հոգեգալստեան տօնի օրը Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր զգեստաւորելու գնացած միջոցին, կարդացուեցաւ յատենի եկեղեցւոյն՝ Արժ. Տ. Յովհաննէս Ա. Ք. Մկրեանի Աւագերիցութեան կոնդակն, որոյ պատճէնն աւասիկ.

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎԻՃԱԿԱՑ Յորժէ ժամանեալ հասցէ ողջոյն և օրհնութիւն և սէր եղբայրական առ Արժ. Տէր Յովհաննէս Աւագ Քահանայ Մկրեան և առ բարեկրօն դասն քահանայից Սուրբ Երրորդութիւն, Սուրբ Յարութիւն, Սուրբ Լուսաւորիչ և Սուրբ Վարդանանց եկեղեցեացն ի Բերա Կոստանդնուպոլսոյ, կալ մնալ միշտ պահպանեալ ընդ ամենախնամ Աջովն Աստուծոյ Բարձրելոյ ամբիծ և անարատ քահանայութեամբ և առաքինի քաղաքավարութեամբ մինչև ի կէտ կոչման, ամէն։

Գիտէ և Ձեր Արժանապատիւ սիրելութիւն, եղբարք իմ ի Քրիստոս, ծառայակիցք և երիցակիցք, զի պահպանութիւն հոգեւորական կարգի՝ հիմնեալ ի գործութեան աստիճան առ աստիճան բաշխման եկեղեցական գործոյն՝ միաբանէ զքահանայս ընդ քահանայակիցս, և զմիաբանութիւն համօրէն քահանայից ընդ օրինաւոր գլխոյն Թեմակալ իշխանութեան, և զդասս եկեղեցական տնտեսութեան բաժանեալ ի զանազան վաստակս ծառայութեան յաջողէ ի նոսա զբարւոք կատարումն կամաց Աստուծոյ ի վերայ երկրի։

Վասն որոյ հոգեւոր Հայրքն առաջինք ի վաղնջուց ժամանակաց անտի և այսր ի մէն մի դասախմբի իւրաքանչիւր եկեղեցեաց Թեմի իւրեանց սահմանեցին կարգել մի մի գլխաւոր քահանայ՝ որ Աւագերէց կոչի։

Գործ այսր պաշտօնէի է ի դիմաց դեմակալ եպիսկոպոսի կալ ի վերայ դասու քահանայական խմբին, հսկել կանոնեալ բարեկարգութեանցն, խնամ տանել անփոփոխ պահպանման ծիսից և արարողութեանց և ժամակարգեալ պաշտմանց, հոգալ զպահպանումն, զմաքրութիւն և զվայելչութիւն կահուց և զարդուց եկեղեցւոյ, առաջնորդել ընկերացն ի սովորական գործս եկեղեցական կարգաւորութեանց, յառաջամանն և ի նոր գործս կանոնականս խրատ տալ նոցա, իսկ ի մեծամեծս և յարտասովոր դէպս իրաց գիտել խորհրդոյ և հրահանգի եպիսկոպոսին իւրոյ, և որ ինչ հրաման ելանէ յաթոռոյ անտի հոգեւոր իշխանութեան ի շինութիւն և ի խաղաղութիւն եկեղեցւոյ և ի հոգաբարձութիւն տնանկաց նորա և կարօտելոց, փութալ կատարել ամենայն հաւատարմութեամբ։

Արդ՝ ի բազում ժամանակաց հետէ զայս գործ բարեկարգ պաշտաման վարեր երբեմն յեկեղեցիս Թաղիդ Արժ. Տէր Գրիգոր Աճէմեան Աւագն ի ձեզ եղբայր ծերունազարդ և պատուական քահանայ, այլ յորժէ հետէ ողբացեալս այս արժանի պաշտօնեայ կատարեալ զընթացս իւր հաւատովք պաշտաման որ ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, փոխեցաւ յաստեացս, հարկ ի վերայ կայր զայլ ոք կարգել ի տեղի նորա ի պաշտօն Աւագերիցութեան՝ յոր ո՛չ միայն յօժարութիւն կամաց ամենեցուն եղբարցդ միաբան լինէր առ ի նոյն վերակացութիւն, այլ եւ արժանիք Աւագութեան արդեամբք առաւել գտանէին ի նմա։

Եւ քանզի, եղբարք իմ սիրեցեալք ի Քրիստոս, համօրէն հաճութեամբ միաբան եղբայրութեան Թուղթ աղաչանաց առ մեզ յուղարկեալ հայցեցէք փոխան բարեյիշատակ հանգուցեալ Աւագերիցուն ձերոյ հաստատել յառաջնութիւն ի ձեզ և յԱւագութեան զԱրժ. Տէր Յովհաննէս Մկրեան Աւագ քահանայ սիրելին մեր, որ արդարեւ արժանի էր, վաղու եւս ժամանեալ ի պատուին Աւագութեան յատկանշական նախորդաց անտի իւրոց՝ ի փոխարէն լաւագոյն ծառայութեանցն եթէ՝ յաստիճանի քահանայութեան և եթէ՝ յատկապէս բազում գործօնէութեամբ ի պաշտաման փոխանորդութեան Պատրիարքարանի, ուստի և յԱռաքելական Աթոռոյ անտի ընդհանրական Հայրապետութեան Ազգիս օրհնութեանց գրովք և պատուանիշ խաչիւ քաջալերեալ։

Վասն որոյ հաճութեամբ սրտի և բազում մխիթարութեամբ ընկալեալ մեր զառաջադրութիւնն ձեր հաւանեցաք և ըստ ընտրութիւնն, և արդ ըստ զօրութեան Պատրիարքական հոգեւոր իշխանութեանս, իբրեւ ուրոյն Թեմակալ Արքեպիսկոպոս եկեղեցեացն Կոստանդնուպոլսոյ, զայս Կոնդակ Աւագերիցութեան տամ ի ձեռս Արժ. սիրելութեան նորին և հաստատեմ զնա յառաջնութեան և յԱւագութեան ի վերայ քահանայից միացեալ չորից եկեղեցեաց մեծի Թաղին Բերայ. և սիրովն Յիսուսի Քրիստոսի ճշմարիտ Քահանայապետին պատուիրեմ ձեզ ամենեցուն միաբան լինել ընդ նմա ի գործս բարեկարգութեան քահանայական դասուց ի շինութիւն, ի պայծառութիւն և ի բարեզարդութիւն սրբոյ Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց։

Ողջ լերուք ի Տէր

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Տուեալ ի Պատրիարքարանի Հայոց Կ. Պոլսոյ ի 13 ամսեանն մայիսի 93 ամի և Հայոց ՌՅԽԲ. Թիւ 215

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆՔ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Փառակազմ	ղրուշ	60
Քարթօնէ	,,	50
Թղթակազմ	,,	45

Կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատունը Սուլթան Համամ ճատտեսի 14, Կ. Պոլիս։
610 3—4

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ, Եըլտըզին, վհն. Սուլթանը այդ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդիսիւ և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայսապալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ֆրանսական դեսպանը, երկրորդ Թարգմանն ու զինուորական կցորդը, անգլիական դեսպանը, առաջին Թարգմանն ու զինուորական կցորդը, սպանիական դեսպանը, կինը, եղբայրն ու առաջին Թարգմանը, ռուսական դեսպանատան պահակ շոգենաւին հրամանատարն ու սպայք, Պ. Մաքս Միւլլէր, ռումանական ընդհանուր հիւպատոսին կինը, Սկիւտար-Գատըգէօյի ջրի ընկերութեան տնօրէնն ու կինը և հարիւրի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Կարնոյ Խնուս գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ջիհատ պէյ, գայմագամ Տիատինի։

Տիատինի գայմագամ անուանեցաւ Նէճիպ պէյ, նախորդ գայմագամ Լըճէի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ կարտինալ Լանժէնիէօի, որ Երուսաղէմ կը գտնուի և Հռոմ վերադառնալու վրայ է։

Արհեստական չքանշան՝ Ֆրանսայի դեղագործ Պ. Կիւսթավ Պուֆէի և Ռուսճուքցի գաղթական [illegible] Իպրահիմ աղայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, նախ Ֆրանսական դեսպան Պ. Գամպօն և յետոյ անգլիական դեսպան Սըր Քլար Ֆօրտ՝ վհն. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան։

⁂

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է գործածութիւնը Ս. Սիլվէսթրի պատուանշանի երկրորդ աստիճանին զոր Ս. Պապը նուիրած է Հաշուակալութեան Ատենի անդամներէն Գարագաշեան Ագն. Կարապետ Էֆէնտիի։

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԹՐԱՄՈՒԷՅ. —Քաղաքապետութեան ժողովը քննութեան առած է՝ շոգեշարժ Թրամուէյի մը շինութեան համար Շէրաֆէթճեան Յակոբ Էֆէնտիի կողմէ մատուցուած պայմանագրոյ ու յանձնառութեան տետրի ծրագիրը։ Այդ երկաթուղին պիտի շինուի Տըբօվիլի դրութեամբ, — Նեղ գծով, — և Թաղապետական պաշտօնատան հանդէպ գտնուած Շիշլանէ պահականոցէն սկսելով պիտի անցնի Տէփէ փողոցէն (որ կը գտնուի անգլ. դեսպանատան ետին), Տօլապ-Տէրէի ճամբով դէպ ի Թալիմհանէ պիտի ուղղուի և անկից Ֆէրիգէօյ. վերջին կայանը պիտի ըլլայ Իզզէթ-Փաշա ագարակն ուր պիտի շինուի Կ. Պոլսոյ Ցուցահանդէսը։ Երկաթուղւոյ ճիւղ մը Ցուցահանդէսը պիտի միացնէ Շիշլիի Թրամուէի կայարանին։ Տօլապ-Տէրէի ձորին վրայ 400 կանգուն երկայնութեամբ կամուրջ մը պիտի ձգուի։ Շոգեշարժ Թրամուէյը վեց կայարան պիտի ունենայ, որոց երկուքն ի Թալիմհանէ։ Ա. և Բ. կարգի վակոնները գրեթէ համանման պիտի ըլլան 1889ի Բարիզի ցուցահանդէսին մէջ շինուածներուն։ Թալիմհանէ 25,000ի չափ բնակիչ ունենալով, կ'ենթադրուի թէ այս Թրամուէյ միջին հաշուով օրական 3000 հոգի պիտի փոխադրէ։ Թալիմհանէի և Ֆէրիգէօյի բնակիչները ծանուցած են Շէրաֆէթճեան Էֆէնտիին, որ եթէ իր խնդրած մենաշնորհը ստանայ՝ իրենք առաջինները պիտի ըլլան բաժնեթղթերին գնող։

ՍՈՒՐԻՈՅ երկաթուղւոյն արտօնատէր Եուսուֆ Մութրան Էֆէնտի Օսմ. կայս. Պանքային յանձնած է իր երաշխաւորութեան գումարը, Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան տրամադրութեան ներքեւ դրուելու համար։

ԹԸՆԷԼԻ ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ յունիս 3էն սկսեալ իւրաքանչիւր բաժնեթղթի վրայ 15 ֆրանքի շահաբաժին մը պիտի վճարուի, ինչպէս որոշուած էր ընդհ. ժողովոյ վերջին նստին մէջ։ Առժամեայ բաժնեթղթերը, —2000 հատ, —այս առթիւ պիտի կրնան փոխանակուիլ վերջնական բաժնեթղթերուն հետ, որք պիտի ունենան շահաբաժնի կտրոնը։

ԳԵՐԵԱՑ ԱՌԵՒՏՈՒՐ. —Ծովային Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած էր՝ գերեաց առեւտուրն արգիլելու նպատակաւ հսկողութիւն կատարելու յատկացեալ օսմանեան նաւերու պարտականութիւնն ու իրաւասութեան սահմանը ցոյց տուող կանոնագիր մը պատրաստելու համար։ Այդ յանձնաժողովը Պրիւսէլի գերեաց ջնջման համաժողովին որոշմնագրոյն մէջ մութ կէտեր նշմարելով, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականաց կարծիքն հարցուցած էր։

Պետական Խորհուրդն ընդունելով այն բացատրութիւնները, զորս տուած են իրաւագէտ խորհրդականք, հաղորդած է Ծովային Նախարարութեան։

ԿԵՍԱՐԻՈՅ, Եօզղատի ու Գըրշէհրի հեծեալ ոստիկան-զինուորաց գունդերու վրայ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, [illegible] հեծեալ ոստիկան-զինուորներ պիտի աւելցուին։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը գրած է Էնկիւրիի կուսակալութեան՝ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

ՄԱՐԱԽՆԵՐ երեւան ելած են Պրուսայի ու Եանեայի նահանգներուն, Ճօլամերկի և Նիկոմիդիոյ Գարամիւսալ գաւառակին Եէնիքէօյ, Մէրտէկէօզ ու Գավագ գիւղերուն մէջ։ Տեղական կառավարութիւնք հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են զայն ջնջելու համար։

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿ. — Երէկ առաւօտ ի Բերա, Մխիթարեան վարժարանի դրան վրայ զամբիղ մը կախուած էր, որուն մէջ նորածին մանուկ մը կար։ Ոստիկանք քննութիւն կատարելով հասկցան թէ յոյնի տղայ է, հետեւաբար յունաց եկեղեցւոյն յանձնեցին։

ՔՕՍԹԱՔԻ ՓԱՇԱ Անթօբուլօ, նախկին կուսակալ Կրետէի, երէկ Եալովայի ջերմուկները գնաց։

ՄԷՔՔԷՅԷՆ մայիս 20 Թուականաւ կը հեռագրեն թէ մինչև մայիս 19 ծովու ճամբով Ջիտտէ ժամանող իսլամ ուխտաւորաց թիւը 52,000ն անցած է և մէկ կողմէ ալ ուխտաւորք կը ժամանեն։

ԱՔԵԱՒ նախորդ կառավարիչ Մէհմէտ Էնվէր էֆէնտիի հանգստեան Թոշակ մը յատկացուած է։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին ի նպաստ հազար ղրուշի նուէր մը ըրած է Սպարապետի Դրան պիտոյք մատակարարող Մօշոն Մաթալօն էֆէնտի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ մէկ քանի գիւղերուն մէջ անասնոց հիւանդութիւն երեւան ելած է։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅՆԵՐ. — Կէտիկ Փաշայի մէջ կ'ապրի տակաւին հայ կին մը՝ Տիկին Գազազեան՝ հարիւր քանի տարեկան, որ կը պահէ իւր բոլոր կարողութիւնները։ —Պրուսայի մէջ Շէյխ անուն մարդ մը մեռած է հարիւր քսանը հինգ տարեկան։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ շրջակայ Ուրլա գիւղաքաղաքին մէջ մարդ մը ու կին մը ճերմակ պանիր ուտելէ յետոյ ստամոքսի սաստիկ ցաւեր զգացեր են։ Անմիջապէս բժիշկներ կոչուելով վտանգին առաջքն առնուեր է և միւս կողմէ ալ պանիրը տարրալուծուելով հաստատուեր է թէ չ'անագուած պղնձէ ամանի մէջ պատրաստուած էր։

ՄԱԾՈՒՆԱՎԱՃԱՌ ՏՈՔԹՈՐԸ. —Տօքթ. Տաթըրեան Ամերիկայի մէջ բժշկութիւն կը սորվի ու մայրաքաղաքս կուգայ հինգ վեց տարի առաջ. բայց կերեւի թէ իր ակնկալած յաջողութիւնը չի գտներ. ի՞նչ ընէ. գիշեր ցորեկ կը մտմտայ, և օրին մէկն ալ ճամբայ կ'ելնէ դէպ Ամերիկա՝ հետ տանելով մեծ քանակութեամբ մածունի խմոր։ Ամերիկա կը հասնի, շէնք շնորհք մէկդի կը Թողու բժշկութիւնն ու կը սկսի ի գործ դնել… մածունավաճառութիւն։ Գործը յաջողութիւն կը գտնէ. մածունին ճերմակութիւնն ու մեղմ թթուութիւնն հաճելի կուգայ եանքիներու քիմքերուն։

Եւ Տօքթ. Տաթըրեան կըլլայ մածունավաճառ Տաթըրեան։

Բժիշկները իրենց հիւանդներուն կը պատուիրեն անոր գործածութիւնն իբր կազդուրիչ դեղ։ Եւ Տաթըրեանի մածունարանն երթալով կը զարգանայ ու հարստութիւն մը կը բերէ իր արժանաւոր տիրոջ։

Հիմակ որ Շիքակոյի ցուցահանդէսը բացուած է, Պ. Տաթըրեան օսմ. բաժնին մէջ փոխադրած է իր մածունարանն, ու այցելուք խռնուած պէս կը նետուին սեղաններուն վրայ, որոց պարունակութիւնը կը լափեն։

Իրա՛ւ խելացի մարդ մըն է եղեր Պ. Տաթըրեանը. ո՛ր բժիշկ այդ հանճարեղ գաղափարը կունենար՝ եթէ տեսնէր որ յաջողութիւնը շատ հեռու պտըտէր իրմէ։

ՍԱՌՈՑՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնած է մենաշնորհ տալ Շիւքրի էֆէնտիի՝ Զմիւռնիոյ մէջ սառոյցի գործարան մը հաստատելու համար։

ԵԱԼՕՎԱՅԷՆ կը գրեն թէ ջերմուկներուն մէջ երկու կիներ կռուի բռնուելով մին միւսը ծեծեր է։ Այս վերջինն յղի ըլլալով վիժեր է, իսկ միւս կինը ձերբակալուեր է։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ աւանդներու նախկին պաշտօնեայ վախճանեալ Շէվքը էֆէնտի, կ'ըսէ Սապահը, իւր պաշտօնավարութեանը միջոցին՝ իրեն յանձնուած 40 ոսկի պարունակող քսակ մը մէջէն ոսկիներն առնելով տեղը մէճիտիյէի քառորդներ դրած է եղեր։ Աւանդին տէրն ազերսագրով մը թղթատարական վերատեսչութեան դիմած ըլլալով, [illegible] քննուեր են և այդ պարագան հաստատուեր է։ Ուստի այդ գումար կա՛մ վախճանեալ Շէվքը էֆէնտիի երաշխաւորէն պիտի գանձուի և կամ ժառանգորդներէն։

Բ. ԴՈՒՌԸ հրամայած է որոց որ անկ է որ յետ այսօրիկ մեծաքանակ քարիւղ բեռցած մակոյկներ նաւահանգստին մէջ չընդունուին։

ՊԱՂՏԱՏԷՆ կը հեռագրեն թէ այս հինգշաբթի օր չորս գողեր տեղւոյն տուրքերու տնօրէնին տունը մտեր և տանը մէջ միայնակ գտնուող սպասաւորն՝ Արթին՝ սպաննելով, մէկ քանի կտոր գոյքեր գողցեր ու փախեր են։ Ոստիկանք իմանալով խուզարկութեանց ձեռնարկեր ու չարագործներէ մին ձերբակալեր են։ Չարագործը խոստովաներ է գործուած ոճիրը։ Միւս երեք ընկերներն ալ ամեն կողմ կը փնտռուին։

ԱՐԿԱԾ. — Երէկ Բերայի Ֆէրիտիյէ փողոցէն անցնող մաւեալակի կառք մը շրջեցաւ, ձիերը սրընթաց արշաւելուն պատճառաւ։ Կառքին մէջ գտնուող յոյն քահանայ մը վար իյնալով ուսերը պատռեցաւ։ Ոստիկանք կառապանը ձերբակալեցին։

Փարիզի Ֆիկարօյին 1893 մայիս 8ի Թիւին մէջ ԴԱՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ խորագրին տակ կը կարդացուէր։

Վերաքննիչ ատեան. դատ մը ձօնեալ առ ծխողս.—Պ. Պ. Կասթոն տ'Արժի եւ ընկերութեան յամպարանոտ Թուղթը։

Բոլոր սիկառ ծխողները գիտեն [illegible] Թուղթը, որ կը պաշտպանէ զիրենք շուրթերու կպածութեան անախորժ անպատեհութենէն։

Սիկառի Թուղթի պատրաստիչ Պ. Պ. Կասթոն տ'Արժի և ընկերութեան կը պատկանի այս հանճարեղ գաղափարը, որուն համար հնարիչի արտօնագիր մը առած են և գործարանի մարքա մը ունին։

Գիւտը գործնական էր, շատ գործնական ու հասարակութեան կողմէ ընդունելութիւն գտած ըլլալով՝ անոր կեղծը պիտի շինուէր։

Ուստի կեղծիչներ չպակսեցան և Պ. Պ. տ'Արժի պարտաւորեցան կռուիլ անոնց հետ մինչև Վճռաբեկ ատենին առջեւ։ Կը յիշեցունէ մեզ թէ քանի մը տարի առաջ հրատարակուած է այն որոշումը որ կ'ապահովէր իրենց մենաշնորհին պաշտպանութիւնը։

Բայց կեղծիչները դիւրաւ չեն վհատիր։

Աւասիկ ուրիշ նմանողներ. Պ. Պ. Պրանչթայն, հասարակութեան ընծայեցին Թուղթ մը որուն անունը գրած էին «վերջին փամփուշտ. յամպարի կտոր»։

Երկրորդ դատը, վերջինն անշուշտ, վասն զի Պ. Պ. տ'Արժի և ընկերութեան կողմէ Պ. Տէժառտէնի պաշտպանողական ճառին վրայ, Սէնի եղեռնադատ ատեանը անկէ հոս Փարիզի վերաքննիչ ատեանը յայտարարեցին թէ [illegible] մականունը անոնց կը պատկանի միայն, և թէ Պ. Պ. Պրանչթայն նմանած են անոր, գնորդները միտքին մէջ նենգութեամբ շփոթութիւն ձգելու նպատակաւ։

Պ. Պ. տ'Արժի որ, ինչպէս կը հասկցուի, կը ստանային իրենց իրաւունքին այս նոր վաւերացումը, կը ստանան նաև վնասուց հատուցում և բոլոր բռնուած ապրանքները կը գրաւուին։ 1—1

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Յունիս.—Թէյկլըլըթ կը ծանուցանէ թէ Արեւելեան Ափրիկէի Անգլ. Ընկերութիւնը Թողուց Ուկանտան, և Զանզիպարի անգլ. ընդհանուր հիւպատոս Սըր Ճէրըլտ Բօրթըլ Անգլիոյ նուաճողութիւնն հրատարակեց է այն ընդարձակ երկրին վրայ։

ՓԱՐԻԶ.—Ալավիւքի անուն Ռուսն որ վերջերս ինքնասպան եղաւ, երկու ծրար նամակ Թողած էր, պատուիրելով որ այրեն։ Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոսն, 1872ի պայմանագրոյն վրայ յենլով, պահանջեց որ այս նամակներ նախապէս իրեն յանձնուին։ Հակառակ մարդուն ժառանգորդաց բողոքին, Վերաքննիչ Ատեանը նպաստաւոր պատասխան տուաւ հիւպատոսին պահանջման։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Նիքարակուայի Հանրապետութեան նախագահն հրաժարեցաւ, հաշտութեան պայմաններն ստորագրելով, և հակառակ կուսակցութեան կողմէ առժամանակեայ վարչութիւն մը կազմեցաւ։

ՓԱՐԻԶ. — Երեսփ. Ժողովը որոշեց որ միայն Պետութենէն կամ կրօնից նախարարութենէն Թոշակ ընդունող անձինք երեսփոխան չկարենան ըլլալ։

ԻՍՄԱՅԻԼԱ, 2.—Մայիս 21էն մինչև 31 Սուէզի ջրանցքէն անցնող 105 նաւերու տասնօրեայ հասոյթն եղած է 2,250,000 ֆրանք։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 22 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 7/8
3 » Փարիզի	»	22 95

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)		24 05½
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 02½
Կէս օրին		24 02
Թանզիմաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Սէրի Ա.	55 25
»	Բ. »	33 75
»	Գ. »	25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 21
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 26
Պանք տը Բօնս.	» »	3 29
Օօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 20
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	— —
Թրամուէյ	» »	562 ½
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	495
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	89 ¼
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 2 Յունիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98 20
» » 4 ½ %	106 12
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 97
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	488 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	89 25
» Րէժիի բաժնեթուղթ	376 25
Պանք Օթօման	595 62
Քրէտի Լիօնէ	753 75
Իտալական Ռանթ 5 %	93 10
Եգիպտական միացեալ	504 37
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 240
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ	386 25

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Յունիս

Անգլ. քօնսօլիտէ	99
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 81
» » » Ա.	55 25
» » » Բ.	33 75
» » » Գ.	22 87
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	96
Պանք Օթօման	13 75
Այտընի երկաթուղի	16
Դամասկոսի երկաթուղի	13
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	100 25
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Օսմանիյայ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103
Հելլենական	49 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 14

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Յունիս

Օսմանեան երկաթուղի	89 70
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 315
» Փարիզի »	80 75

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Յունիս

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 70
» Փարիզի »	48 85
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	182 50
» երկաթուղի	50 40

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԵՂԻԱ ՄԱՐԳԱՐԷ

Վաղն է ըստ Տօնացոյցի «առաջին կիրակէ յարութեան», իսկ Օրացոյցը կը յաւելու. «և յիշատակ Եղիա Մարգարէի»։ Առաքեալք տեսնելով թէ Յիսուս միաշաբաթի օրը Յարութիւն առաւ և թէ Հոգին Սուրբ այդ օրն իջաւ վերնատան մէջ, ուստի այդ երկու աստուածային դիպաց յիշատակը պահպանելու համար որոշեցին՝ փոխան շաբաթու այդ օրը սուրբ պահել այլեւս, և զայն անուանեցին Կիրակի, այսինքն Տէրունի օր։ Ուրեմն վաղն է առաջին կիրակէ Յարութեան, և որովհետեւ մարդկային անմահութեան վկայներէն է Եղիա, ուստի մեր Հայրապետները պատշաճ համարեցան այդ օրուան մէջ Ճաշու Գիրք ու Աւետարան ընթեռնուլ ի լուր ժողովրդեան Հին ու Նոր կտակարանի Եղիայի վերաբերեալ մասերը և Օրացոյցի հրատարակիչները միամտաբար «և յիշատակ Եղիայի Մարգարէի» յաւելուածը ըրին, որով կարծել տուին ոմանց թէ այդ կիրակէն Եղիային ի պատիւ է, մինչդեռ Հայոց Եկեղեցին դարերէ ի վեր, ուրիշ քրիստոնեայ ազգաց չնմանելով, չէ ընդունած որ կիրակի օրը Սուրբի յիշատակութիւն ըլլայ։

Մովսէսէն յետոյ մարգարէից ամենէն ականաւորն ու ահարկուն, անաչառն ու խստաբարոյն էր Եղիա։ Թեզբացի էր, Գաղաադէն, այնքան նախանձաւոր էր փառացն Աստուծոյ որ կարծես թէ կայծակ մըն էր, [illegible] կրնկներ և սրասլաց կ'ընէր Աքաաբու ու իւր կին Յեզաբէլը, որք կռապաշտութիւն ի Սամարիա արծարծելով՝ հալածած էին բոլոր մարգարէները։ Եղիա սպառնացաւ նոցա թէ երկրին պիտի տիրէ երաշտութիւն և ահեղ սով։ Արդարեւ ըստ բանին պէս եղաւ և ինքն ապաստանեցաւ Քաառթու հեղեղատը, ուր կը կերակրուէր ագռաւներէ։ Որովհետեւ այդ հեղեղատն ալ ցամքեցաւ, Աստուծոյ հրամանով գնաց ի Սարեփթա, և երբ քաղաքէն ներս կը մտնէր, տեսաւ կին մը որ փայտ կը քաղէր, աղաղակեց անոր, «Քիչ մը ջուր տուր ինձ խմելու»։ Կինը թէեւ Իսրայելացի չէր, սակայն պատրաստեցաւ երթալու և ջուր բերելու, որուն ետեւէն յարեց Եղիա. «Պատառ մը հաց ալ հետդ բերես»։ Դարձաւ կինն ու ըսաւ. «Կենդանի է տէր Աստուած քո, եթէ հաց ունիմ, բայց եթէ քչիկ մը ալիւր ու իւղ, և ահա կը քաղեմ կրկտաներ, որ հաց եփեմ, որպէս զի ես ու զաւակներս ուտենք ու մեռնինք»։ «[illegible], եթէ չուտով, միայն թէ նախ ինձ բեր հացէն կտոր մը և յետոյ տուր տղաքներուդ, զի այսպէս կ'ըսէ Իսրայելի Տէրը. ալիւրդ չպիտի պակսի ամանէդ և ոչ իւղը սափորէն, մինչև Տէրն անձրեւ տայ»։

Եղիա այս կնկան մնաց մէկ տարի կենդանութեամբ, և ապա երրորդ տարին այս կնկան տունէն գնաց առ Աքաաբ, որ տեսնելուն պէս Եղիան, գոչեց. «Դո՞ւն ես Իսրայելի խանգարիչը»։ Եղիա պատասխանեց. «Իսրայելի խանգարիչը դուն ես և քու տունդ՝ որ թողուցիք ճշմարիտ Աստուածը, Բահաղը պաշտեցիք»։ Յետոյ, Եղիա կը հրամայէ Աքաաբի, որ իւր քուրմերը ժողվէ և բերէ Կարմեղոս լեռը, հոն երկու զոհեր մատուցին, մէկն անոնցմէ և միւսն իրը։ Նոքա եթէ Բահաղի անունով երկնքէն կրակ իջեցնեն իրենց զոհին վրայ, ճշմարիտ է Բահաղ, իսկ եթէ ինքն իջեցնէ, Եհովան է ճշմարիտ Աստուած։

Քուրմերն ու ժողովուրդ կը հաւաքուին. միայնակ է Եղիա. Քուրմերը կ՚սկսին աղօթել. այլ ի զուր Եղիա ծաղրելով քուրմերը, կ՚ըսէ անոնց. «Ուժով պոռացէք, ճչեցէք, գուցէ Բահաղ կը քնանայ»։ Յետոյ Եղիա ինք կ՚աղօթէ և ահա երկինքէն կրակ կ՚իջնէ և ժողովուրդը սարսափահար կ՚աղաղակէ. «Արդարեւ Տէր՝ նա է Աստուած»։ Եղիա անմիջապէս բոլոր քուրմերը կը ջարդէ։

Այլ սակայն Եղիա կը յուսահատի տեսնելով Իսրայելի յամառութիւնն անաստուածութեան մէջ և Քորեբ կ՚ապաստանի և ահա երկինքէն ձայն. «Եղիա հոս ի՞նչ բան ունիս»։ Եղիա կը պատասխանէ. «Տէ՛ր, ո՛չ աստուածապաշտ մարդ չմնաց Իսրայելի մէջ, ես մինակ մնացեր եմ, ուստի փախայ»։ Ձայնը վերէն կը կրկնուի. «Ո՞վ ըսաւ քեզ թէ չկայ, վար իջիր այդ լեռնէն, տակաւին հազարաւորներ կան, որք չեն երկրպագեր Բահաղու»։

Սրտառուչ էր խօսակցութիւնն որ եղաւ վերջին անգամ ընդ մէջ Եղիաի և Եղիսէի և ուր ուրեմն Եղիա թողլով իւր վերարկուն ու պաշտօնը Եղիսէի, կը յափշտակուի և հրեղէն կառօք կը տարուի երկինք։

Թալմուտեանք կը պնդեն թէ կոյս ապրելով՝ ուրիշներու հանրութեան բարիք ընելու գրութիւնը Եղիաէն սկսաւ, վասն զի Իսրայելի մէջ բացարձակ օրէնք կար, ինչպէս մինչև հիմա, որ ամեն Հրեայ, մանչ ու աղջիկ, կարգուին, չի կարգուիլն ու մինչև իսկ ամուսնութենէ յետոյ զաւակ չունենալն անգամ ամօթ բան էր, այլ սակայն Եղիայէ առաջ Մելքիսեդեկ քահանայ եւս կոյս ու անհայր, «Նմանեալ որդւոյն Աստուծոյ» (Եբր. Է. 3)։

Վաղիւ Դերջանայ Սուրբ Թորոսի վանքէն դուրս կը հանուի Լուսաւորչի խաչապատ սըրըգը և կը կատարուի Անդաստան ու Մատաղ։ Սըրըգը կը տնկուի և ուխտաւորներն անոր չուլլուելով կը ջանան սըրըգին ծայրն եղած խաչը պագնել. կ՚ելնեն, կը դըլտորին, նորէն կ՚ելլեն, կը կոտրտուին և կ՚արիւնոտուին և ով որ Խաչը կարենայ պագնել, ան է այն տարուան ամենէն բաղդաւոր մարդը։ Թէքիրտաղցիք, որք գաղթած են Դերջանէն, հոն ուխտի կ՚երթային երբեմն։ Այս վանքը լուսաւորչաշէն է, զի Լուսաւորիչ Երզնկայէն երբ կը տարուէր ի Խորվիրապ, Թէոդորոս կը հաւատայ Քրիստոսի և կը նահատակուի յետոյ. իսկ Լուսաւորիչ երբ կը դառնայ Կեսարիայէն ու հոն կը հասնի, վանք կը հիմնէ Թէոդորոսի գերեզմանին վրայ։ Տօնացուցին մէջ չյիշատակուիր այս սուրբ. Երբ մենք մերինը սիրած ենք։

Զատկուան յետոյ օրը Նոր Հարսեր իրենց ծնողաց տունը կ՚երթան հրաժարելով ամուսնական կենակցութենէ և վաղը կը վերադառնան, թէ Ցինայ, թէ Կիրակամտի և թէ Պահքի բոլոր գիշերաց մէջ առագաստ սուրբ են։ Ո՛վ սուրբ աւանդութիւն, ողջպահիկ կանո՛ն միանգամայն։

ՆՇՀԱՊԵՏ

ՆԱՄԱԿ ԼՈՆՏՈՆԷ

ՀՈԳԵԳԱԼՍՏԵԱՆ ՏՕՆԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոն գտնուող բոլոր հայերն հաւանօրէն լսած էին թէ Մանչեսթըրի Հայոց առաջնորդը մօտ օրերս պիտի պատարագէր հոս։ Այս առաւօտ ժամը տասն և մէկի ատեններն այս մեծ մայրաքաղաքի Բիւլըրն թաղի Ըրըսիֆ Կարտըն փողոցի անկիւնը կայնող ուշադիր մէկը քիչ մը զարմանքով պիտի տեսնէր դէմքեր Հայերու եւ Հայուհիներու, որք [illegible] փառաւոր չէնքի գաւիթն ներս կը մտնէին։

Մասնաւոր հոգածութեամբ մը Լոնտոնի գրեթէ բոլոր Հայերուն հրաւիրագրեր ղրկուած էր՝ ներկայ գտնուիլ վերոյիշեալ անկլիքան եկեղեցին, ուր Հայր Սուքիաս Պարոնեան հանդերձեալ էր Ս. Պատարագ մատուցանել։ Պաշտամունքի որոշեալ ժամն էր ճիշդ 11 (Ք. Ե.)։ Այդ որոշեալ ժամուն կը հասնիմ ծանուցեալ փողոցն, ուր սակայն կը դեգերիմ մէկ-երկու վայրկեան՝ ակնկալուած համեստ գումարումը չկրնալով համաձայնեցնել նշանակեալ ահագին չէնքին հետ։ Կը դարձնեմ գլուխս, զոր՝ կը քաշէ սիրուն՝ փոքր աղջիկ մը — որբուհի մը։ Այս ընդարձակ չէնքն Որբանոց և Մայրապետանոց է և մէջն ունի նաև եկեղեցի մը ուր կ՚առաջնորդէ զիս որբուհին։

Հինգ հարիւր հոգիի համար նստելու տեղ կայ այս եկեղեցիին մէջ, ուստի եւ կրնաք երեւակայել տպաւորութիւնն որ բնականաբար կ՚ունենայ նորեկին՝ երբ միայն հինգ հոգի գտնէ հոն։ Լոնտոնի մէջ ալ աւանդապահ ենք Հայերս. որոշեալ ժամէն քառորդ մը վերջ միայն կը տեսնուի լեցուն թիւը—քառասուն հոգի։ Այս համեստ թիւը պիտի չնմարէք, երբ յիշէք թէ այդ կը նշանակէ Լոնտոնի Հայերուն ամբողջութիւնը, կարելի եղածին չափ մօտաւոր կերպով։ Եւ ինչպէս ամեն տեղ, նոյնպէս եւ հոս իգական սեռը լաւ ներկայացուած էր. ասիկա խիստ պատուաբեր է Լոնտոնի փոքրաթիւ Հայուհիներուն։

Տեղս նստելուս՝ բարեսիրտ երիտասարդ մը ինծի կ՚երկնցնէ փոքրիկ, ոսկեզօծ, սիրուն գիրք մը, Մկրեան Տէր Հօր պատրաստած Ժամագիրքը։ Ձեռքս անցած «ամէն» գրքի առաջին երեսը տեսնելու հետաքրքրութեամբ՝ կը նշմարեմ որ այդ սիրուն — և ամենքն ալ՝ կարծեմ— աղօթագիրքը Մանչեսթըրի Հայ Եկեղեցիին նուիրած է Ստեփան էֆ. Սպարթալեան։

Եկեղեցական արարողութեանց մասին հոս երկար բարակ գրելու պէտք չկայ. ամէնուր պատշաճի երգեցողութիւններն և ընթերցուածները դուք ինծմէ աւելի աղէկ գիտէք։ Կ՚ուզեմ սակայն քանի մը խօսքով յիշել քարոզին կարեւոր կէտերը։ Պատարագիչ Հայրն իմաստալից կերպով պարզեց Հոգեգալստեան տօնի նշանակութիւնն և կարեւորութիւնը. թէ Սուրբ Հոգիին Առաքեալներուն վրայ հանգչիլը կարեւոր էր Քրիստոնէական վարդապետութեան համար։ Հոգեգալստեան օրն Առաքեալներուն խօսած տարբեր լեզուներէն մէկն ալ հայերէնն էր, ըսաւ Գեր. քարոզիչն. և այդ օրէ էր հայ եկեղեցիին սկզբնաւորութիւնը։ Ապա օտար պատմիչներու իսկ հայ Եկեղեցիին տուած հնութիւնն յիշելէ վերջ, յորդորեց ժողովուրդը սիրել իրենց եկեղեցին, և աշխատիլ ու աղօթել եկեղեցւոյն բարելաւութեանն համար։

Անկեղծ ըլլալու համար պէտք է ըսեմ թէ Գեր. քարոզչին ազդու և ընտիր խօսքերէն շատ գոհ մնացի, և կարծեմ նմանապէս գոհ մնացին բոլոր ներկայ գտնուողները։ Եւ, հաւասարապէս անկեղծ ըլլալու համար թող ներուի ինծի ըսել թէ շատ աւելի ուրախ պիտի ըլլայի՝ լսել աւելի երկար քարոզ մը. ամբողջ քարոզը միայն տասնըհինգ վայրկեան տեւեց. և երբ խորհիք թէ միջին հաշուով երեք տարին անգամ մը հայերէն քարոզ մը լսելու պատեհութիւնը կ՚ունենանք հոս, այն ատեն կարծեմ իրաւունք պիտի տաք անկեղծ փափաքիս։ Կարճ քարոզներէ սխրժող այս անգլիացիներն իսկ առ նուազն երեսուն վայրկեան կուտան քարոզի։

Վստահ եմ թէ ներկայք մեծապէս հրճուեցան ունկնդրելով հայ եկեղեցւոյ երգեցողութեան. սրտագին շնորհակալութիւններ այն անձնուէր պարոններուն, որոնք սիրայօժար պաշտօնը կատարեցին այնքան լաւ։

Ինծի համար համակրութեան մեծ պատկեր մ՚էր տեսնել հոն՝ եկեղեցւոյն մէկ անկիւնն՝ անգլիացի մայրապետն, որ սկիզբէն մինչև վերջն երկիւղած ջերմեռանդութեամբ կը հետեւէր հայ Եկեղեցւոյ պաշտամունքին։ Այս է քրիստոնէական սէր և եղբայրակցութիւն։

Անկարելի պիտի ըլլայ վերջացնել նամակս առանց հրապարակաւ արտայայտելու շնորհակալութիւն Գեր. Հայր Պարոնեանի, իր այս այցելութեանն համար, մաղթելով միանգամայն որ Լոնտոնի հայերն իր օրհնութիւնները վայելելու աւելի շատ առիթներ ունենան։ Իսկ այս օրուան եկեղեցական հանդէսին համար պարտինք մասնաւորաբար շնորհակալ ըլլալ բանիբուն երիտասարդ Սէլեան էֆէնտիի, որուն այս նպատակին համար տուած աշխատանքն իրաւամբ կրնայ ամչցնել շատեր։ Եւ վերջապէս հոս խոշոր տառերով շնորհակալութիւն պիտի յայտնէի Ժողովատեղին հայոց տրամադրութեան տակ դնող պաշտօնական անձերուն, եթէ գիտնայի թէ պիտի կարդային այս տողերս։

ԱՐՄԷՆ ԴՆՈՒՆԻ

16|28 մայիս Լոնտոն

ՔԷՀԱՏՀԱՆԷ

Ով որ երէկ Քէհաթհանէ չգնաց ու չը տեսաւ եզական տեսարանն որ կը պարզուէր այն գեղահրապոյր հովիտին մէջ, մեծ բան մը կորսնցուցած եղաւ ապահովապէս։ Մայիսի էն գարնանաբոյր օրերէն մէկն էր երէկ։ Բնութիւնն՝ իր ուժեղ և սրտապարար ալիւթեան, կանանչութիւնն՝ իր անուշակ պայծառութեան ու առուգութեան մէջ հեշտօրէն խնկաբոյր, անձաւ վայելք կը պարգեւէին դիտողին սիրտին ու հոգիին։ Էյուպէն սկսեալ մինչեւ Քալաղաճ, անկից ալ մինչեւ Քէհաթհանէ, արեւին ջերմոտ ճառագայթներուն մէջ ծուփ ի ծուփ սարսռացող ջուրերուն վրայ կը վխտային կը զեռային նաւակներ ու մակոյկներ։ Գրեթէ երկու մղոն տարածութեան վրայ անպահման ոգեւորութիւն մը կար որուն նմանը շատ քիչ կը պատահի։ Գետակին երկու եզերքներէն մարդկային մարմիններու այլազան բազմերանգ հոսանք մը կը քշուէր կը մղուէր դէպի վար ու դէպի վեր. խմբաւ մը, անթիւ անհամար մեղուներու հոյլերուն ականջ ցուցնող բզզիւնին պէս, կը վազէր կը պտուտքէր այդ միահեծան համասփիւռ խառնաղանճին վրայ, պահ մը ցնորք տալու աստիճան։ Այն շրջափակին մէջ որ այս տարի շինուած է հոմուն մարգագետնին շուրջը, խասերախ ձիերու երամներ կ՚արշաւէին բաշարձակ՝ նեղուելով գրգռուելով այդ անսովոր բազմութենէն։ Ամենէն աւելի տեսնելու արժանի բանն էր ազգի, նկարագրի, տարազի ճոխ այլազանութիւնն. պէտք է երեւակայել թէ Արեւելքի այս ոստանին մէջ ապրող հազարաւոր տարբեր ցեղեր իրենց ներկայացուցիչներն ունէին հոն. բնականաբար տիրող տարրն էր օսմանցին, որ բնութիւնը սիրող և զայն շատ գիտակցաբար վայելող ըլլալով, մայիսի այս հրաշալի օրերուն հրապոյրը չուզեր առանց ըմբոշխնելու անցունել։ Յետոյ կուգար Եւրոպացին որ այնքան լաւ գիտէ գնահատել բնութեան զարմանալիքը, ու բանաստեղծութիւն փնտռել անոր մէջ։

Իսկ Քէհաթհանէէն վեր, Քեահաթհանէ գեղին մօտ, ուրիշ ոչ նուազ գեղեցիկ տեսարաններ կը պարզուէին։ Օսմ. Նաւային վարժարանի աշակերտներն, ուսուցիչներն ու պաշտօնեայները, կայս. իրատէին համաձայն, եկած սփռուած էին մարգագետնին վրայ՝ վարժարանական բոլոր խոնջէնքն ու բոլոր յոգնութիւնն հոն ի բաց վանելու և առողջ միտքով ու աշխոյժ մարմինով վերսկսելու համար իրենց դպրոցական ընթացքը։

Մինչև ժամը տասը, Ոսկեղջիւրի երկու շոգենաւեր, Պոլսոյ գրեթէ բոլոր նաւակներն ու մակոյկները, Բերայի և ուրիշ տեղերու կառքեր անդուլ անդադրում Քէհաթհանէ փոխադրեցին հազարաւոր բազմութիւն, որ կուգար խառնշուինչ ձմեռուան մէկէժը լուծել՝ մայիսի գեղեցիկ օրը ծծելով, անով յափրանալով։ Բայց ա՛լ արեւն իր կիսաշրջանակը գծած էր կապոյտ կոնին վրայ ու յետին շառաւիղը կ՚արձակէր՝ լեռներուն կատարները պսակելով ծիրանեգոյն, կարծես կնոջական նազելաշուք հրաժեշտ մը առնելով սրտի ի բուն զինք վայելողներու այդ հեւացող մարմրող ամբոխէն։

Եթէ Քէհաթհանէի երթն հրապոյր մը ունի, դարձը կրկնակ հրապոյր մը ունի. ա՛լ ծովը չես տեսներ. խոյոտ աղջկան մը պէս իր արծաթի դէմքը կը ծածկէ նաւակներու և մակոյկներու յարատատան քօղի մը տակ. կ՚իջնեն ու կ՚իջնեն անսպառ անհատնում, իրիկուան մեղմերեր շուքին մէջ, որ հիմակ ա՛լ պայծառ չէ և մութ, աղիւսարաններու մուխին թանձր կոհակները կը տարածուին, կը տարտղնին տրտմութեան մը պէս, որ հովերգական է. ու լեռներէն վեր, դաշտերուն մէջէն մարդերու խումբեր, ցիրուցան, կը վազեն կ՚երթան երգելով պոռչտալով։

Ոգեւորութեան այդ արագ նուազումը շատ կը նմանի առողջ զօրեղ մարդու մը, որ մէկէն ի մէկ կեանքի հատուած մը կ՚ունենայ, կը մարի, կը սպառի, ջլաձգումներ կը ցնցեն զինքն ու յետին հառաչի մը մէջ կ՚անշնչանայ։

Եւ արդարեւ օրուան յարատեւ զուարթութենէն մը ետք գիշերուան այդ տրամադգեցիկ մերձեցումն անբացատրելի տխրութիւն մըն ալ կը բերէ հետը։ Մակոյկները, նաւակները, շոգենաւերը, մարդիկ, ձիեր, կառքեր կը հեռանան կ՚երթան իր նախկին լռութեանը մէջ ձգելով Քեահաթհանէն, որ ինքն ալ հանգիստի պէտք ունէր այդքան եռանդնագեղ ամբոխ մը գոհացնելէ կշտացնելէ ետք, նոր ուժեր ստանալու, նոր առուգութեամբ զինուելու համար, որպէս զի շատ չանցած նորէն իր ազնիւ հիւրերն ընդունի, իբր հաճոյակատար ասպնջականուհի մը։

Ե.

ԱՆՈՒՆԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Այն օրը, կէսօրէն ետք, Պ. Սօվալիէ իր կրտսեր որդիէն՝ որ տեղակալ է պահակագունդին ի Վէրսայլ, հետեւեալ նամակն ստացաւ.

«Վէրսայլ, 25 Մայիս 1883

«Սիրեցեալ հայր իմ,

«Սոսկալի աղէտի մը տպաւորութեան ներքեւ եմ, որ կը հարուածէ զձեզ նոյնքան որքան զիս. կը գրեմ ձեզ, քանզի չեմ կարող, քանզի պէտք չէ որ տեսնեմ զձեզ. Անարժան եմ ձեզ։

«Բարեկամէ մը հրապուրուելով խաղացի Պօրսային մէջ և կորուսի երէկուան յանկարծական տագնապին մէջ, այն յեղակարծ քայքայումին մէջ յորում այնքան հարստութիւնք սուզուեցան։

«Չեմ համարձակիր ըսել ձեզ թէ որքան կը կորսնցնեմ, պէտք է խոստովանիլ սակայն, որովհետեւ խնդիրը Սօվալիէներու պատւոյն վրայ է. Աւա՜ղ, գրեթէ ձեր ամբողջական կործանումն է. չորս հարիւր վաթսուն եւ ութ հազար ֆր. պարտական եմ։

«Ա՛հ, անիծեցէք զիս, թշուառական մ՚եմ ես, բայց չէի կարծեր թէ այս բանը կրնայ ըլլալ։

«Այս աղէտն խուսափելու համար ի զուր ամեն ինչ փորձելէ յետոյ, սենեակս վերադարձայ, յիմար, գլուխս կրակի մէջ, կեանքս վերջացնելու որոշում տուած։ Բայց իմացայ թէ կամաւոր սպայներ կը զինուորագրէին Թոնքինի համար. խնդրեցի որ մեկնիմ։ Անձնասպանութիւնը չպիտի փոփոխէր իրաց վիճակը, ընտանեաց մէջ արատ մը կը թողուր։ Հոն գոնէ մահս օգտակար պիտի ըլլայ, դուք չպիտի պարտաւորիք շիկնիլ և թերեւս քիչ մը կարեկցութիւն պիտի ներշնչէ ձեզ այն յանցաւոր այլ դժբաղդ ու յուսահատ որդւոյն համար, որ դառնապէս կը վշտակի ձեզ բրած չարիքին վրայ և որ կը մատուցանէ ձեզ իւր հրաժեշտն առ յաւէտ։»

ԹԱՄԻԼ ՍՕՎԱԼԻԷ

Պ. Սօվալիէ, շատ տարիներէ ի վեր այրի, Փարիզի ամենէն յարգի ձուլիչներէն մին, դատաւոր էր առեւտրական ատենին մէջ և Պատուոյ Լէգէոնի սպայ։ Երկու որդի ունէր, Թամիլ, տեղակալ, և Օկիւսթ՝ բաւական ինքնատիպ նկարիչ մը, շնորհագեղ կնոջ մը հետ ամուսնացած և հայր վեցամեայ փոքրիկ աղջկան մը՝ Անտրէի։ Առեւտրական որ և է ձեռնարկէ հեռացուցած էր զիրենք, վախնալով իրենց անփորձութենէն. պահանջած էր իսկ որ յետ իւր մահուան ձուլարանը փակուի և չվաճառուի, որպէսզի ուրիշ ձեռաց մէջ չանցնի և ապահով ըլլալու համար, յաւիտենապէս անարատ պահելու Սօվալիէներու անունն։

Եւ ահա, հակառակ բոլոր այս կանխազգուշութեանց, դժբաղդութիւն մը իւր կանխատեսածներէն շատ աւելի մեծ՝ կը հարուածէր զինք։

Իւր թիկնաթոռին մէջ ընկած, աչքը գամած և մոլորուն, նորէն կարդաց նամակը համոզուելու համար թէ չէր երազեր։ Ստոյգ էր ուրեմն, Թամիլ կործանած՝ գուցէ անպատուած էր զինքը, կը թուէր իրեն թէ զինք շրջապատող առարկաները միեւնոյնը չէին, դժուարաւ ոտքի ելաւ, կարծես շատ ծանր բեռի մը տակ ընկճուած, անդամները խորտակուած, իր էութիւնը ցնցուելէն աւրուած բոլորովին, յետոյ նորէն ինկաւ և երկու խոշոր արցունքներ հոսեցան իր այտերուն վրայ։

Գումարն հետեւեալ օրը պարտէր վճարուիլ, անպատճառ ձեռք բերելու էր զայն. դժուար բան էր այս։ Ձուլիչին հարստութիւնը կը բաղկանար նիւթեղէնէն ու ապրանքներէն, այնքան արագ արդիւնագործութիւն մը պիտի ընձեռէ՞ր հարկ եղած դրամն, դեռ բան մը չէր գիտեր այդ մասին, եւ յետոյ, այն պարտքը վճարելէ յետոյ, պիտի կարողանա՞ր իւր յանձնառութիւնքն յարգել. այն ատեն սնանկութիւնը պիտի յաջորդէր։ Սօվալիէի սնանկութիւնն.... սնանկացեալ, ինք, Պատուոյ Լէգէոնի սպայ, վաճառականական ատենին դատաւոր... երբե՛ք, լաւագոյն էր անձնասպանութիւնը... բայց նախ ամեն ինչ պիտի փորձէր, անկարելին պիտի ջանար ընել։

Եւ ամբողջ գիշերը խեղճ մարդը փնտռեց, հաշուեց, կարգադրութիւններ երեւակայեց. առաւօտուն ճամբայ ելաւ, անձկագին։

Պաշտօնակցաց, ընկերներու, բարեկամաց դիմեց, պատմեց իրենց սոսկալի աղէտն, կարեկցեցան իւր վիճակին։ Օգնելու համար իրեն՝ արուեստակիցք ապրանք գնեցին իրմէ կանխիկ վճարումով, ուրիշներ կանխավճարներ ըրին, այլք դրամ փոխ տուին։ Մինչեւ գիշեր, կառքով շրջեցաւ Փարիզի ամեն կողմերը. կը վերադառնար, արկղակալին կը բերէր հրամանագրեր, վճարագրեր, դրամատոմսեր, ապրանաց յանձնման գրեր, յետոյ ուրիշ կողմ կերթար նորէն, վերսկսելով ամենուրեք միեւնոյն պատմութիւնն, հայցելով ամենուրեք միեւնոյն ծառայութիւնը։

Երեկոյին երբ օրուան արդիւնքները կը քննէր, Օկիւսթ հասաւ իւր կնոջն ու Անտրէի հետ, ինքն ալ փոխառութիւններ ըրած էր, նկարներ վաճառած էր ոչինչ գնով և երեսուն հազար ֆրանք կը բերէր։

Անտրէ՝ անգիտակ իւր ծնողաց դժբաղդութեան, անմիջապէս «իւր ժաննին» հետ խաղալ սկսած էր, պէպէք մը գրեթէ իրեն չափ մեծ, զոր իւր մեծ-հայրը տուած էր իրեն քանի մը օր առաջ և զոր կը սիրէր, կըսէր, իբր ճշմարիտ աղջիկ մը։

Թիկնաթոռի մը մէջ զետեղած էր և հեռուէն կը դիտէր զայն, յետոյ զարմացած անշուշտ թէ կեանքի այսքան համանման երեւոյթով մը հանդերձ չէր երերար սակայն, մօրը սա հարցումն ըրաւ.

—Պէպէքները մարդ են, այնպէս չէ՞։

Բայց մանկամարդ կինը չը լսեց զինքը։ Այն ատեն փոքրիկին աչքին զարկաւ իւր ծնողաց տխրութիւնն, հետաքրքրեցաւ իւր չուրջն անցած դարձածին, իւր նայուածներն մէկէն միւսին դարձնելով, հասկնալ ջանալով։ Տեսաւ որ հայրը թղթապանակը կուտար, մայրը սեղանին վրայ կը դնէր իւր ապարանջանները, մանեակներն, մատանիներն, օղերն, և Պ. Սօվալիէ շնորհակալ կը լինէր արտասուաթօր։ Այն ատեն, մտախոհ և լուրջ, պէպէքին քով գնաց, համբուրեց զայն գերագոյն հրաժեշտի սրտայոյզ եռանդով մը յետոյ, մօտենալով իւր մեծ-հօր, յանձնեց զայն ըսելով քաղցր ու համակերպող դէմքով մը.

—Առ, մեծ-հայրիկ, վաճառականին ետ տուր։

Պ. Սօվալիէ, մանկուհին բազկացը մէջ առնելով, հեծկլտաց և մրմնջեց.

—Դո՞ւ ալ, հրեշտակս։ Ա՛հ, թշուառակա՜նը... թշուառակա՜նը...։

Բ.

Թամիլի պարտքը վճարուեցաւ։ Պատիւը փրկուած էր. բայց Պ. Սօվալիէի հարստութիւնն ոչ եւս էր։ Սակայն քանի մը կարգադրութեանց շնորհիւ՝ կրցաւ ձուլարանին սեփականութիւնը պահել։ Այն ատեն, ըսաւ իրովի թէ պիտի աշխատէր դարձեալ, հակառակ իւր վաթսուն ամաց, թէ պիտի աշխատէր անընդհատ, առանց հանգիստի, մտատանջ յամառութեամբն անոնց որք կ՚սկսին կեանքը և զորս կը տանջէ վաղուան անմիջական հոգը։ Զափսուց իւր ծախքերը, թողուց իւր յարկն որդւոյն հետ միասին բնակելու համար, վաճառեց իւր կառքն ու ձիերն, ճամբեց իւր ծառայներն, նուազեցուց իւր գործաւորներն։ Օկիւսթ ձուլարանին գծագրիչին տեղն անցաւ, կինն ալ արկղակալին տեղը։ Եւ իւրաքանչիւր ոք գործի սկսաւ, ընդունեց իւր սահմանեալ դիրքն առանց տրտնջելու, մեծ պարտականութիւն մը կատարելու զգացումով։

Այս ծերունիին ընթացքը՝ այնքան նախանձախնդիր իւր անուան, այնքան անըստգիւտ, այնքան արի իւր կործանման մէջ, շատերու խորին համակրութիւնը շարժեց. բոլոր զինք ճանչցողները կարեկցեցան իւր վիճակին. յանձնարարութիւնք արագապէս աճեցան և ընդհուպ անսովոր գործունէութիւն մը շարժման մէջ դրաւ հաստատութիւնն, հիմնովին ոգեւորեց զայն և քիչ մը վերարծարծեց Պ. Սօվալիէի յոյսերը։

Բայց երկիւղ մը ունէր միշտ որ կը վրդովէր իւր քունն, կը կասկեցնէր իւր մտածումն իւր գլխուղեղին մէջ. կը վախնար որ օր մը կ՚իմանայ թէ Թամիլ խաղացած էր վերստին, թէ դարձեալ պարտուց ներքեւ ինկած էր։ Արգիլած էր անոր խօսքը ընել իւր առջեւ։ Այնուհետեւ անառակ զաւակ էր անիկա, որու համար ամօթ կ՚զգան և որու յիշատակն, խղճահարութեան մը պէս ճնշիչ, կը տխրեցնէ հայրենի տունն և ճաշերը անձայն անշշուկ կ՚անցունէ։

Ամիսներն անցան, տարի մը սահեցաւ, յետոյ ուրիշ մը։

Այժմ, հոն, Կրընէլի մէջ, ձուլարանը մոլեգին աշխատութիւն մը, հրաշալի արդիւնաւորութիւն մը ստացած էր. այլ եւս չէր հանգչէր, անընդհատ կը գործէր, զգալով գուցէս ինքն ալ իւր պարտականութիւնն, իւր հնոցներն հիւղերու պատուհաններուն մէջ հրագոյն աչքերու պէս կը փայլէին, իւր զօրաւոր շունչն շրջակայ հողը կը ցնցէր. ձուլեալ մետաղն, ծխաշունչ ու բոցավառ, կը հոսէր իւր հալոցներէն մարմնոյ արիւնին պէս. առաւօտուն, շատ կանուխ կը կանչէր մարդիկն իւր սուր ձայնով և ամբողջ գիշերն, լուսաւորելու համար զայն, մեծ լոյս մը կը փայլէր երկնից մէջ իւր գլխուն վերեւ։

Գ.

Թոնքինի պատերազմին ոգեւորեալ ժամանակն էր. Ֆրանսացի զինուորք արիաբար կը մարտնչէին միշտ անըմբռնելի, մշտապէս վերածնող թշնամեաց դէմ անծանօթ երկրի մը մէջ, անթիւ դժուարութիւններով շրջապատեալ։

Առաւօտ մը, Օկիւսթ բոլորովին դժգոյն, իւր հօր գրասենեակը մտաւ և օրագիր մը ներկայեց իրեն. սա կարդաց «վերջին ժամ»ի բաժնին մէջ հետեւեալ հեռագիրն.

«Տոն-Սոնի անջատ բանակետղէն»

12 փետրուար 1885

«Այսօր, Սօվալիէ հարիւրապետն բուռն թափով յարձակեցաւ թշնամւոյն վրայ, մարտնեցաւ ամբողջ օրը ահագին ուժերու դէմ, յաջորդաբար չորս բերդեր առաւ։ Վերջնոյն ատեն իւր զօրքեր կը ցրուէին, թշնամեաց թիւէն ընկճեալ՝ թէպէտ ծանրապէս վիրաւորեալ, գլխէն և կրծքէն, գնտակով մը ծակուած, երկու մարդոց միջոցաւ փոխադրել տուած է ինքզինք, միւսանգամ համախմբած է իւր բանակն և յարձակման առաջնորդած է զայն։ Վարքն սքանչելի. իւր վիճակն յուսահատական է։ Պատուանշանը կախեցի իւր կուրծքը։ Այս փայլուն յաղթանակին շնորհիւ պիտի կրնամ վաղը մտնել ի Լան-Սոն։ Քսան և եօթն սպանեալ, քառասուն երեք վիրաւոր։

Զօրավար ԴՐԻԷՐ ՏԸ ԼԻԼ»

Տարօրինակ յուզում մը, որուն մէջ անձկութիւն կար ուրախութեամբ խառն, բաբախել տուաւ Պ. Սօվալիէի սիրտը։ Վայրկեան մը մտախոհ մնաց, յետոյ, նայուածն փոքր ինչ տարտամ, աչքն յաւագին զարմացմամբ մը խոշորցած, հարցուց իւր որդւոյն՝ մեղմ ձայնով մը.

—Կը հաւատա՞ս թէ ինքն է, հարիւրապետ եղած է՞։

Հեռագիրն երկրորդ անգամ աչքէ անցուց և մրմնջեց մեղմիւ.

—Պատուանշան։ Վիճակ յուսահատական։

Եւ արցունք մը հոսեցաւ իւր այտերն ի վար։

Երկու ժամ յետոյ պատերազմական նախարարութենէն նամակ մը կը ծանուցանէր ընտանեաց՝ այս իրողութիւնն, եւ հետեւեալ օրը բոլոր լրագիրք խօսեցան Սօվալիէ հարիւրապետին վրայ, յիշեցնելով թէ անիկա Կրընէլի մեծայարգ ձուլիչին որդին էր։ Ընդհանուր մանրամասնութիւններ հրատարակեցին։ Թամիլ հարիւրապետ անուանուած էր քանի մը ամիս առաջ, ընդհանուր կռուին միջոցին նշանաւոր հանդիսացած էր անսասան դիմադրութեամբ մը կրակին հանդէպ, խոր արհամարհանքով մը մահուան զոր փնտռել կը թուէր։

Դիւցազնական կռուի այս գործն յուզեց բովանդակ մամուլն, ոգեւորեց բոլոր ժողովուրդը։ Եւ Սօվալիէի անունն ամենուն բերնին մէջ եղաւ. իւր կենդանագիրն երեւցաւ գրավաճառաց ապակեպատանաց մէջ, պատկերազարդ լրագիրք ներկայեցին զնա՝ բերդին առջեւ, երկու մարդոց ուսերուն վրայ, սուրը թշնամւոյն ուղղուած, զինուորները կը գրգռէր իւր ձայնով, շարժումով եւ նայուածքով, դէմքը կատաղի ու վսեմ, իւր ճակատն թաշկինակով մը պատած և դէմքն համակ արիւնաթաթաւ։

Այժմ ձուլիչը չէր կարող դուրս ելնել առանց տեսնելու ամենուրեք զԹամիլ, ծառուղեաց տաղաւարներուն մէջ, փողոցներու անկիւնը, գրավաճառաց դարաններուն մէջ. Թամիլ իւր անցնիլը կը տեսնէր, կը հետեւէր իրեն իբր թէ կենդանի ըլլար և կը բաժնուէր միայն քիչ հեռուն վերստին գտնելու համար զինք։

Մէն մի քայլին, Պ. Սօվալիէ շնորհաւորութիւններ կ՚ընդունէր, իւր սեղանը կը լեցուէր նամակներով ու այցաքարտերով որ կը շնորհաւորէին զինք։ Բայց, աւաղ, Թոնքինէն հանապազօր ստացած հեռագիրներ քիչ յոյս կը թողուին իրեն։ Այս որդին որով այնքան հպարտ էր այսօր, երբե՞ք պիտի տեսնէ՞ր զայն վերստին։

Դ.

Երեք ամիս յետոյ, առաւօտ մը, Պ. Սօվալիէ կ՚աշխատէր իւր գրասենեակին մէջ, դուռը կիսովին բացուեցաւ մեղմիւ, և Անտրէի փոքրիկ գանգրահեր գլուխն երեւցաւ։ Փոքրիկ աղջիկը երջանիկ կ՚երեւէր, աչքերը խորամանկութենէ կը շողային։

Եւ, մէկէնիմէկ ներս մտաւ, քաշելով Սօվալիէ հարիւրապետին ձեռքէն, յետոյ իւր չարաճճի դէմքով գոչեց.

—Տես, մեծ հայրիկ, [illegible]

Օկիւսթ [illegible]

Պ. Սօվալիէ [illegible]

—Ոչ, [illegible] զաւակս. [illegible]

Եւ հայրն [illegible]

—Ժառ[illegible] մեծցած [illegible]

ՀԱՆՐԻ ՄԱԼԷՆ — Թարգմ. Կ. Գ.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

[illegible]

Տ. Զ.

ԳԱՄԷԼԻԱ

194—ԲԵՐԱ, ՄԻՆԻ ՓՕՂՈՑ—194

[illegible]

599 4—12

[illegible]

381 0—16

Գ. Պաղտատլեան

[illegible]

ԳԻՆՆ Է 1 ԴԱՀԵԿԱՆ

[illegible]

100 ֆաստ 5 դրուշ

Կեդրոնատեղին է Պաղտատլեանի գրատունը, Սուլթան Համամ 14.

ԳՐԱՄԵՆԵԱԿ ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՇԶԵԱՆ

[illegible]

17 45—60

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՍՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 4,056,900
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ընդունիլ։ Ներկայ ըլլալ նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Նորթհըրն Ընկերութեան համար մինչև ցարդ վճարած հատուցմունքն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաց և առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտաւէտ պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ և Պոլսոյ վերակացու երեք Ընկերութեան

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Լազքըրճէ սանճաղը տախիլինտէ պուլունան ասաքիրի շահանէ իչուն 309 սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ գօնթրաթօեա րապթը իչուն մէվգըի մինագասաեա գօնուլմուշ օլան էրզագըն Տէրսաատէթտէ իթասըլը Թէհաւիւտէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 18 3—3

Պիլա եալտըզ սարը սիմ քեազիպ Թէրբօշ չէրիտի պէհէր արշունը ճէտւէլի 1 ղրշ. 31 փր. 3 կիւմիւշ եալտըզլը էնլի վէ էնսիզ պէեազ քեազիպ չէրիտ պէհէր տիրհէմ ճէտւէլը 6 փարա. 3 կիւմիւշ եալտըզլը պէեազ սիմ քեազիպ Թէրբօշ չէրիտի պէհէր արշուն ճէտւէլը 1 ղրշ. 31. Նիզամիեէի սարաճիանէ անպարը իչուն 1 սէնէ զարֆընտա լիւզումը մըգտարլարը ալընմագ իւզրէ մէվգըի մինագասաեա գօնուլան պալատէ մուրագգամ 3 գալէմ էշեա Փիեաթ մուրագգամլարը իլէ Թալիպլէրի եօվմ թէհալիւֆլէրինտէ օլուպ մաէլէսը պուլունան 24լինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասալարը իճրա օլունարագ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն իթասըլնա վէ էրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 19 3—3

ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսորիկ յանձն կ'առնու ամէն լեզուաւ այլ և այլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամակագլուխք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք ևլն. ևլն. մասնաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ
ի Նորատունկեան խան, Ղալըթիա Կ. Պոլիս

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

Ուր ամէն երկու անգամ կը բանին Լիվէրփուլ և Ամերիկայի միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալօնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բաւոնիա	5587	Ալճիէ	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարագոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սքիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ գործակալը
Thomas C. Joly
Ալիքսիտարիա խան, Թիւ 401
Ղալաթիա

17

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՓՈՇԻ

ՌՈԺԷԻ

ՀՌՉԱԿԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿ. ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԷՆ

ՌՈԺԻ ՓՈՇԻՆ

կանանց, տղայոց և փափուկ մարդոց միակ մաքրողականն է

«Այս գեղն իր ախորժ համովը, հզօր մրջոց մըն է յաղթելու հիւանդաց մեծ մասին չկամութեան ընդդէմ մաքրողականներու. ո՛չ ծարաւ կը պատճառէ, ո՛չ խիթ. և կարելի է ըսել թէ ապահովապէս և ախորժելի կերպիւ կը ներգործէ։»

(Քաղուած Բրոֆ. ՍՈՒՊԷՅՐԱՆԻ տեղեկագրէն՝ Բժշկական Ակադեմիային մէջ։

«Ռոժէի փոշին կրնայ, գրեթէ ամէն պարագայներու մէջ, ուրիշ մաքրողականներու տեղը գործածուիլ։»

(ՓՐՈՖ. ՊՈՒՇԱՐՏԱ)

Ծան. — Ռոժէի ճշմարիտ փոշին կը ծախուի միայն երկու ծայրերէն չորս գոյներով տպագիր կնքով մը կնքեալ շիշերով։ Քանի որ կեղծեր կը գտնուին, պէտք է մասնաւորապէս խնդրել իր գեղագործէն որ վաւերական բաղադրութիւն մը տայ։

Կը պատրաստուի Լ. Ֆրէռ տան մէջ, 19, ժագոպ փողոց, Բարիզ։

VICHY

Ֆրանսա [Գաւառ Ալիէի]

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի ջերմուկը, Եւրոպիոյ լաւագոյն հաստատութիւններէն մին, կը գտնուին ամէն տեսակ Լոգարաններ և Տուշեր՝ ՍՏԱՄՈՔՍԻ, ԼԵԱՐԴԻ, ՓԱՄՓՈՒՇՏԻ, ԱՒԱԶԱԽՏԻ, ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ, ՅՕԴԱՏԱՊԻ, ՄԻԶԱՅԻՆ ՔԱՐԻ և այլ հիւանդութեանց դարմանման համար։

Ամէն օր, մայիս 15էն սեպտեմբեր 15. Թատրոն և Նուագահանդէս ի Քազինօ. — Երաժշտութիւն ի Բարք. — Ընթերցանութեան սրահ. — Կանանց յատուկ սրահ. — Թղթախաղի, խօսակցութեան և գնդամուղի սրահներ։

ԱՄԷՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐ ՎԻՇԻ ԿԵՐԹԱՆ

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան, Պուլվառ Մոնմարթր, 8, ի Փարիզ։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այսինքն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զանազան դեղերու, է զանազան և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայի կամ ու տաքամեղաւոր օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազդեցիկ ստոյգ յաջողութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանց ստոյգ գիտութեամբ։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող Թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն, յառաջ կը բերեն ամէն տեսակ ջերմեր և այլ դեր, և արեան թունաւորութիւն. որոց առանձինն նշանաւոր է ջերմը և տեսակք. Թոքային ջերմ, ջղային ջերմ, դաղձային ջերմ, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր ժամանակ կ'անցնելու ամէն թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ մահաբեր նիւթեր, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակերէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ հոգերու ազդեցութիւնը, դուրս կը դնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. կը ծախուի Միհրաճեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

350

ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ ՇՈՂԿԱՓՈՒՆՔ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑՈՂ ՄԱՐՄՆՈՑ ՓՈՇԻՆ, ՄԻՇՏ ՆՈՅՆ ԿԱԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Ընդամուսն մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթերէ և բազմթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խնդոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապօնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կրկնավաճառի սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգլիացի գեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Բիւզիւքեան եղբարց քով, Եենի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Էօմիւնեան ... բուանա, Նիւքոլա Քալուրըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Բիւզիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, և Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիւզ, Բրիտանական դեղարանը և Իզիսոր, հռոմվաճառ, Մեծ Փողոց Բերա, 133։

ԱՒՍԱՋՐՆ ՔԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ֆլորիօ-Ռուպաթինօ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹԻՄԱՍՈՒԻԼԱՐՆ ՈՐԴԻՆԱՐԻ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանամէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիգանօ	2200	Բլատինօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Ասիօտգօ	3000	Կրոտանօ	2200	Քուրիգօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիմալեօ	3500	Րինալտօ	3200
Պրաֆօ	2000	Հիմերա	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	3800	Լումպար	1200	Րօմէօ	3500
Գէմրօ	2600	Լաղօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիպրօ	2500	Ճինօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Մէլօ	2000	Սանգիակօ	3200
Գապօ	2000	Մօլլինօ	4200	Սարֆօ	2000
Գօմօ	2700	Մօվիօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջէօւաքօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գիջօ	3500	Լէգանթօ	4500	Թ. Ռուպատինօ	3000
Ֆօլըրիտօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Ֆիգօ	2500	Մալթա	1500	Թօլիտօ	2800
Ֆօմինօ	2500	Մար Նէրօ	4300	Թօրրիտօ	900
Ֆօսրօ	4800	Մարգէլլօ	6500	Վարրինօ	5000
Ֆրանգօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էայինամօ	2600	Մուրինօ	3100	Նէարօ	3600
Էլտորատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէֆիրօ	1000
Էլէթրօ	3200	Օրլանտօ	5000	Տիֆարինօ	200
Էթնա	2600	Օթէլլօ	5000	Զէֆիրօ	200
Ֆալքօն	800	Օտրանտօ	4500	Զէօ	140
Ֆլավօ	700	Օփէօ	2000	Մօգրէպէ	120
Էքսպրէս Մանարք					3000
Իթալիա Մանարք					8000
Լօզիքի Մանարք					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀՈՒՏ ԵՒ ՈՒԺՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Բիւզիւք Միւլք խան Ղալաթիա

604

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլ և Միջերկրական միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օմֆալէ	4000	Նէֆթիս	3000
Սեսոսդրիս	3250	Բէրօս	3000
Թիպա	3250	Լոգիւս	800
Մանֆալա	3250	Օլիմփոս	800
Մարեօթիս	3250	Սեթիլ	700

«Թիպա» շոգենաւը դէպ ի ամսոյս 23ին Լիվըրփուլէն աստ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԱԼ և Ընկ.
Ուիթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292
36, Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կլ. 17/29 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 18/30 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով։

Գշ. 19/31 Սեվաստոբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 19/31 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում առաւօտեան ժամ 11ին։

Ու. 20/1 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Մայիս 18/30, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Ասորւոց նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպի Թրիբոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բօր-Սայիտ գալով յաղթանակ.

605

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայ և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

«Մինկրէլի» շոգենաւը, յունիս 6ին երեկոյեան ժամ 5ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ առաքուտութիւն

Նաւուղեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
477
Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԲԻ Կ. ԲԵԶՄԱՃԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մերքէզ խան, Վաչխա փողոց թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով. բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք աստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքնոտներու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր Ցունաստանի, Եւրոպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախ ըրած վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի սառրեւ նշանակեալ պարտաթուղթերն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամէն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարողչեն ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն շինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆր.ի դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԸ	Տարեկան վիճակահանութեանց թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը		Քուփոնին տարեկան վճարումը		387
Ցունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27,	Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ.	100
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 591,	,, 1,060,000	,, 15	,,	100
Աներաէօն քօմիւնալ Փարիզի 3 %	4	,, 352,	,, 1,500,000	,, 12	,,	100
Քրէտի Ֆոնսիէ Եգիպտական 3 %	12	,, 312,	,, 1,500,000	,, 7.50	,,	50
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444,	,, 314,000	,, 7.5	,,	20
Աներաէօն Քօմիւնալ Պրուքսել քաղաքին	6	,, 141,	,, 295,000	,, 2.50	,,	20
Սամ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,, ...	,,	20

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1893 ԱՊՐԻԼ 15 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՅԻՍ 19

Վոսփորէն ելնող շոգենաւեր

11 30 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.
11 40 Եէնիմ. Մէզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
11 30 Գամլը. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
11 45 Պէյգօզ. Բաշլաղ. Չուպգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
12 40 Պէյգօզ. Բաշլաղ. Եէնիք. Գանլըճ. Պօյաճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկլը. Պէյլ. Օրթգ. Գըզնճ. Իւսքիւտար Պէշիք Գապաթաշ
12 45 Եէնիմ. Մէսար. Պէօյք. Թարապ. Եէնիք. Իսթ. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթգ. Պէշիքթաշ.
2 — Եէնի մահալլէ Մէզարպուրնու Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ Ր. Հիսար Պէպ. Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկ.
1 15 Ր. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ Ր. Պաղչէ Չպուգլու Գանլըճ Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիկ.
2 45 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Պէյգօզ Բաշլաղ Չպուգլու Գանլըճ Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք Չէնկ. Պէյլր. Գուզկ. Իւսք.
3 5 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Իսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք.
4 15 Եէն մահալլէ Մէսար Պէօյք. Թարպ. Եէնիք Իսթէն. Միրկ Պօյաճ. Ր. Հ. Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք.
4 30 Պէյգօզ Բաշլաղ. Չպուգլ. Գանլըճ. Ա. Հիսար. Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պէյլրպ. Գուզկ. Պէշիք.
5 45 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Պէյգօզ Եէնիք. Իսթէն. Միրկն. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Պէյլր. Օրթագ. Պէշիքթաշ
7 — Միրկն. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվտ. Չնկլ. Պէյլրպէյ. Օրթգ. Գըզնճ. Պէշիք. Իւսք.
7 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշլաղ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթագ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսք.
7 45 Ա. Ր. Գավ. Եէնիմ. Մէզր. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկեօն. Ր. Հիսար Պէպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ.
8 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշլաղ. Չուպգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսք.
9 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Իսթէնիա Պօյաճ. Ր. Հիսար. Արնավ Օրթ. Պէշիկ.
10 10 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէօյիւք. Թարապ Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն ելնող շոգենաւեր

1 15 Պէշիք. Օրթագ. Գրզչ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզպ Եէնիմ.
2 15 Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հ. Միրկ. Եէնիք Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Եէնիմահալլէ
3 15 Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնվք. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
2 45 Իւսք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա Չուպգ. Բաշլաղ. Պէյգօզ
3 35 Գապաթ. Իւսք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլաղ. Պէյգ. Թարպ. Պէօյիւքտ. Մէզպ. Եէնիմ.
4 30 Պէշիկ. Օրթագ. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Միրկ. Իսթէնիա. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
5 15 Իւսք. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ. Ր. Ա. Գավագ
5 20 Իւսք. Պէշիք. Գըզնճ. Օրթագ. Պէյլէրպէյ Չէնկլք. Արնվտ. Պէպէք Գանտիլ. Ա. Ր. Հիսար Գանլճ. Միրկեօն
6 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթագ. Արնավ. Պէպէք Ա. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյք. Մէզարպ. Եէնիմ.
7 — Պէշիք. Իւսք. Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտ. Ր. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմահալլէ.
8 30 Պէշիքթաշ Օրթ. Գուրչ. Արնվտ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւ. Մէզպ. Եէնիմ
9 30 Պէշիկ. Օրթագ. Արնավ. Գանտ. Ր. Հիսար Պօյաճ. Գանլըճ. Եէնիք. Պէյգօզ. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ.
10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգ. Բաշլ. Պէյգ. Մէզպ. Ր. և Ա. Գավագ.
10 — Գապ. Պէշիք. Իւսք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլք. Գուրուչ. Արնավ. Գանտ. Ա. Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլաղ. Պէյգօզ.
10 20 Պէշիքթաշ. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկեօն Իսթէնիա Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 10 Իւսք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշլ. Պէյգ.
11 20 Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք Պէպէք.
12 15 Պէշիք. Օրթագ. Գուրչ. Արնավ.

ԼՈՒՆԻՈՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Վանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

607

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բռէմ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՅՇԹԱԼ, ... Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հարաւային Երկաթուղեաց Ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ Եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Միջերկրական» Երկաթուղեաց Ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. Կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՆԻՈՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԷԼԻՆ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մոնթանեի և Լիթրոյի ածխահանքաց Ընկերութեան.
ՀԻՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլըվիլի Ծովային Ապահովագրական Ընկերութեան.
ԴԷՇԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԻՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պառոն Ժ. ՍԸՐՈՒԺ, Նախկին ելմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ,
Յ. ՄԻՇՕ,
Հ. ՄԻՐԱՊՕ,
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ,
Ա. ՎԻԷՆ,
Հօթինկէր և Ընկ. դրամատուաց տունէն.
Նախկին Նախագահ Սէնի Ալեքսանդրեան Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆրանսայի Հիւսիսային Երկաթուղեաց.
Միրապօ Բարոնէ, Բիւրօն և Ընկ. դրամատուաց տունէն.
Լոմոն երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ.
Վիէն և Ընկ. դրամատուաց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, անդամ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքային.
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖԱՌ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատունը ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամոնտօ Պանքայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2